

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA**

Warszawa, dnia 14 stycznia 2008 r.

Druk nr 42

**MARSZAŁEK SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Zgodnie z art. 121 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mam zaszczyt przesłać Panu Marszałkowi do rozpatrzenia przez Senat uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej na 6. posiedzeniu w dniu 11 stycznia 2008 r. ustawę

**o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium
Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw.**

Łączę wyrazy szacunku

(-) Bronisław Komorowski

USTAWA
z dnia 11 stycznia 2008 r.

**o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczy-
pospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw^{1), 2)}**

Art. 1.

W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1695 oraz z 2007 r. Nr 120, poz. 818) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) uchyla się pkt 2 i 3,

b) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) karta pobytu – dokument wydany cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zgodę na pobyt tolerowany;”;

c) po pkt 9 dodaje się pkt 9a i 9b w brzmieniu:

„9a) małoletni bez opieki – małoletniego cudzoziemca, który przybywa lub przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych, odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem lub zwyczajem;

9b) państwo członkowskie – państwo członkowskie Unii Europejskiej lub inne państwo, które stosuje rozporządzenie Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiające kryteria i mechanizmy określania Państwa Członkowskiego, które jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o azyl złożonego w jednym z Państw Członkowskich przez obywatela kraju trzeciego (Dz.Urz. UE L 050 z 25.02.2003, str. 1; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 6, str. 109), zwane dalej „rozporządzeniem Rady (WE) nr 343/2003”;”;

d) uchyla się pkt 11;

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej pomocy (Dz.Urz. UE L 304 z 30.09.2004, str. 12; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 7, str. 96) oraz dyrektywy Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w Państwach Członkowskich (Dz. Urz. UE L 326 z 13.12.2005, str. 13).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych, ustawę z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, ustawę z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym.

2) w art. 3:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

b) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) udzielenie ochrony uzupełniającej;”;

c) po ust. 1 dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Każdy wniosek cudzoziemca o udzielenie ochrony rozpatruje się jako wniosek o nadanie statusu uchodźcy, chyba że cudzoziemiec wyraźnie ubiega się o udzielenie azylu lub żądanie ochrony wynika z wydanego przez sąd orzeczenia o niedopuszczalności wydania cudzoziemca albo z rozstrzygnięcia Ministra Sprawiedliwości o odmowie jego wydania.”;

3) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. Jeżeli terytorialny zasięg działania oddziałów Straży Granicznej nie obejmuje m.st. Warszawy, zadania określone w art. 28 ust. 1, art. 92 ust. 2, art. 114 ust. 3 i art. 120 pkt 1 wykonuje na tej części terytorium Komendant Główny Straży Granicznej.”;

4) w art. 8:

a) po pkt 11 dodaje się pkt 11a w brzmieniu:

„11a) wizerunek twarzy;”;

b) pkt 27 otrzymuje brzmienie:

„27) informacje o wynikach sprawdzenia cudzoziemca w jednostce centralnej, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2725/2000 z dnia 11 grudnia 2000 r. dotyczącym ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania Konwencji Dublińskiej (Dz.Urz. WE L 316 z 15.12.2000), oraz o podjętych czynnościach na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003.”;

5) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Dane cudzoziemca, na podstawie których jest możliwe ustalenie, że:

- 1) postępowanie o nadanie statusu uchodźcy, udzielenie azylu lub zgody na pobyt tolerowany wobec cudzoziemca jest w toku lub zakończyło się,
- 2) cudzoziemcowi nadano lub odmówiono nadania statusu uchodźcy,
- 3) cudzoziemcowi udzielono lub odmówiono udzielenia azylu lub zgody na pobyt tolerowany,
- 4) cudzoziemcowi udzielono lub odmówiono udzielenia ochrony uzupełniającej

– nie mogą być udostępniane władzom oraz instytucjom publicznym kraju jego pochodzenia.”;

6) art. 12 uchyla się;

7) dział II otrzymuje brzmienie:

„Dział II

Status uchodźcy i ochrona uzupełniająca

Rozdział 1

Zasady nadawania, odmowy nadania i pozbawiania statusu uchodźcy oraz udzielania, odmowy udzielenia i pozbawiania ochrony uzupełniającej

- Art. 13. 1. Cudzoziemcowi nadaje się status uchodźcy, jeżeli na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju.
2. Status uchodźcy nadaje się także małoletniemu dziecku cudzoziemca, który uzyskał status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, urodzonemu na tym terytorium.
3. Prześladowanie, o którym mowa w ust. 1, musi:
- 1) ze względu na swoją istotę lub powtarzalność stanowić poważne naruszenie praw człowieka, w szczególności praw, których uchylenie jest niedopuszczalne zgodnie z art. 15 ust. 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 i 285, z 1995 r. Nr 36, poz. 175, 176 i 177, z 1998 r. Nr 147, poz. 962, z 2002 r. Nr 127, poz. 1084 oraz z 2003 r. Nr 42, poz. 364), lub
 - 2) być kumulacją różnych działań lub zaniechań, w tym stanowiących naruszenie praw człowieka, których oddziaływanie jest równie dotkliwe jak prześladowania, o których mowa w pkt 1.
4. Prześladowanie może polegać w szczególności na:
- 1) użyciu przemocy fizycznej i psychicznej, w tym przemocy seksualnej;
 - 2) zastosowaniu środków prawnych, administracyjnych, policyjnych lub sądowych w sposób dyskryminujący lub o charakterze dyskryminującym;
 - 3) wszczęciu lub prowadzeniu postępowania karnego albo ukaraniu, w sposób, który ma charakter nieproporcjonalny lub dyskryminujący;
 - 4) braku prawa odwołania się do sądu od kary o charakterze nieproporcjonalnym lub dyskryminującym;
 - 5) wszczęciu lub prowadzeniu postępowania karnego albo ukaraniu z powodu odmowy odbycia służby wojskowej podczas konfliktu zbrojnego, jeżeli odbywanie służby wojskowej stanowiłoby zbrodnie lub działania, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3;
 - 6) czynach skierowanych przeciwko osobom ze względu na ich płeć lub małość.
- Art. 14. 1. Przy ocenie powodów prześladowania bierze się pod uwagę, że:
- 1) pojęcie rasy obejmuje w szczególności kolor skóry, pochodzenie lub przynależność do określonej grupy etnicznej;
 - 2) pojęcie religii obejmuje w szczególności:
 - a) posiadanie przekonań teistycznych, nieteistycznych lub ateistycznych,

- b) udział lub powstrzymanie się od udziału w obrzędach religijnych, sprawowanych publicznie lub prywatnie, indywidualnie lub zbiorowo,
 - c) inne akty o charakterze religijnym, wyrażane przekonania lub formy zachowania indywidualnego lub zbiorowego, wynikające z wierzeń religijnych lub z nimi związane;
- 3) pojęcie narodowości nie jest ograniczone do posiadania obywatelstwa lub jego braku, lecz obejmuje w szczególności przynależność do grupy określonej przez:
- a) tożsamość kulturową, etniczną lub językową lub
 - b) wspólne pochodzenie geograficzne lub polityczne, lub
 - c) powiązanie z ludnością w innym państwie;
- 4) pojęcie przekonań politycznych obejmuje w szczególności posiadanie opinii, myśli lub przekonań w sprawach związanych z podmiotami, o których mowa w art. 16 ust. 1, dopuszczającymi się prześladowań, oraz w sprawach ich polityki lub metod działania, bez względu na to, czy osoba, która ubiega się o nadanie statusu uchodźcy, działała zgodnie z tą opinią, myślą lub przekonaniem;
- 5) grupa jest uznawana jako określona grupa społeczna, jeżeli w szczególności posiada odrębną tożsamość w kraju pochodzenia przez postrzeganie jej jako odrębnej od otaczającego społeczeństwa i jej członkowie mają wspólne cechy wrodzone lub wspólne pochodzenie, których nie można zmienić, albo mają wspólne cechy lub przekonania o takim znaczeniu dla ich tożsamości lub świadomości, że członek grupy nie może być zmuszony do ich zmiany.
2. W zależności od warunków istniejących w kraju pochodzenia szczególna grupa społeczna może stanowić grupę, której członkowie mają wspólną orientację seksualną, przy czym orientacja seksualna nie może obejmować czynów, które według prawa polskiego są przestępstwami.
3. Uzasadniona obawa przed prześladowaniem w kraju pochodzenia może istnieć, chociażby cudzoziemiec nie posiadał cech powodujących prześladowanie z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do szczególnej grupy społecznej, jeżeli takie cechy są mu przypisywane przez podmioty dopuszczające się prześladowań.
- Art. 15. Cudzoziemcowi, który nie spełnia warunków do nadania statusu uchodźcy, udziela się ochrony uzupełniającej, w przypadku gdy powrót do kraju pochodzenia może narazić go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy przez:
- 1) orzeczenie kary śmierci lub wykonanie egzekucji,
 - 2) tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie,
 - 3) poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego
- i ze względu na to ryzyko nie może lub nie chce korzystać z ochrony kraju pochodzenia.

Art. 16. 1. Podmiotami dopuszczającymi się prześladowań, o których mowa w art. 13, lub wyrządzającymi poważną krzywdę, o której mowa w art. 15, mogą być:

- 1) organy władzy publicznej kraju pochodzenia;
 - 2) ugrupowania lub organizacje kontrolujące kraj pochodzenia lub znaczną część jego terytorium;
 - 3) podmioty inne niż określone w pkt 1 i 2, w przypadku gdy podmioty, o których mowa w pkt 1 i 2, w tym organizacje międzynarodowe, nie mogą lub nie chcą zapewnić ochrony przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy.
2. Ochrona przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy jest zapewniona, gdy podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, w tym organizacje międzynarodowe, podejmują niezbędne środki w celu zapobieżenia prześladowaniom lub poważnej krzywdzie, w szczególności przez zapewnienie skutecznego systemu prawnego w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania czynów stanowiących prześladowania lub poważną krzywdę oraz karania za takie czyny, i gdy zapewniają osobom prześladowanym lub doznającym poważnej krzywdy dostęp do takiej ochrony.

Art. 17. 1. Cudzoziemiec może powoływać się na uzasadnioną obawę przed prześladowaniem lub rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy, spowodowane wydarzeniami, które nastąpiły po opuszczeniu kraju pochodzenia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, uzasadniona obawa przed prześladowaniem lub rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy mogą być spowodowane działaniem cudzoziemca po opuszczeniu kraju pochodzenia, w szczególności gdy były one wyrazem i kontynuacją przekonań lub orientacji seksualnych posiadanych w kraju pochodzenia.

Art. 18. 1. Jeżeli na części terytorium kraju pochodzenia nie zachodzą okoliczności uzasadniające obawę cudzoziemca przed prześladowaniem lub doznaniem poważnej krzywdy i istnieje uzasadnione przypuszczenie, że cudzoziemiec będzie bez przeszkód mógł zamieszkać na tej części terytorium, uznaje się, że nie istnieje uzasadniona obawa przed prześladowaniem lub rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy w kraju pochodzenia.

2. Przy ocenie, czy sytuacja na części terytorium kraju pochodzenia jest zgodna z ust. 1, bierze się pod uwagę okoliczności dominujące na tej części terytorium kraju oraz osobiste uwarunkowania cudzoziemca.

Art. 19. 1. Cudzoziemcowi odmawia się nadania statusu uchodźcy, jeżeli:

- 1) nie istnieje uzasadniona obawa przed prześladowaniem w kraju pochodzenia;
- 2) korzysta z ochrony lub pomocy organów lub agencji Narodów Zjednoczonych innych niż Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców, pod warunkiem że w danych okolicznościach cudzoziemiec ma praktyczną i prawną możliwość powrotu na terytorium, gdzie taka ochrona lub pomoc jest dostępna, bez zagrożenia jego życia, bezpieczeństwa osobistego lub wolności;
- 3) istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że:

- a) popełnił zbrodnię przeciwko pokojowi, zbrodnię wojenną lub zbrodnię przeciwko ludzkości w rozumieniu prawa międzynarodowego,
 - b) jest winny działań sprzecznych z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych określonymi w Preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych,
 - c) popełnił zbrodnię o charakterze innym niż polityczny poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przed złożeniem wniosku o nadanie statusu uchodźcy;
- 4) jest uważany przez organy władzy Rzeczypospolitej Polskiej za osobę mającą prawa i obowiązki związane z posiadaniem obywatelstwa polskiego.
2. Nadania statusu uchodźcy odmawia się także cudzoziemcowi, który podlegał albo w inny sposób brał udział w popełnieniu zbrodni lub czynów, o których mowa w ust. 1 pkt 3.
 3. Cudzoziemcowi, który złożył kolejny wniosek o nadanie statusu uchodźcy, można ponadto odmówić nadania statusu uchodźcy, jeżeli obawa przed prześladowaniem jest oparta na okolicznościach, które celowo wytworzył po opuszczeniu terytorium kraju pochodzenia.

Art. 20. 1. Cudzoziemcowi odmawia się udzielenia ochrony uzupełniającej, jeżeli:

- 1) nie istnieje rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy;
- 2) istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że:
 - a) zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lit. a lub b,
 - b) popełnił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zbrodnię lub popełnił poza tym terytorium czyn, który jest zbrodnią według prawa polskiego,
 - c) stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub społeczeństwa.
2. Udzielenia ochrony uzupełniającej odmawia się także cudzoziemcowi, który podlegał albo w inny sposób brał udział w popełnieniu zbrodni lub czynów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b lub w art. 19 ust. 1 pkt 3 lit. a lub b.
3. Cudzoziemcowi, który przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej popełnił inny niż określony w ust. 1 pkt 2 lit. b lub w art. 19 ust. 1 pkt 3 lit. a lub b czyn, który jest przestępstwem według prawa polskiego zagrożonym karą pozbawienia wolności, można odmówić udzielenia ochrony uzupełniającej, jeżeli opuścił on kraj pochodzenia wyłącznie w celu uniknięcia kary.

Art. 21. 1. Cudzoziemca pozbawia się statusu uchodźcy, jeżeli po nadaniu tego statusu właściwy organ stwierdził, że cudzoziemiec:

- 1) dobrowolnie ponownie przyjął ochronę państwa, którego jest obywatelem;
- 2) utracił obywatelstwo, ponownie dobrowolnie je przyjął;
- 3) przyjął nowe obywatelstwo i korzysta z ochrony państwa, którego obywatelstwo przyjął;

- 4) ponownie dobrowolnie osiedlił się w państwie, które opuścił lub poza którego granicami przebywał z powodu obawy przed prześladowaniem;
 - 5) nie może dłużej odmawiać korzystania z ochrony państwa, którego jest obywatelem, z powodu ustania okoliczności, w związku z którymi uzyskał status uchodźcy, i nie przedstawił przekonywających powodów związanych z poprzednimi prześladowaniami, uzasadniających jego odmowę korzystania z ochrony państwa, którego obywatelstwo posiada;
 - 6) będąc bezpaństwowcem, może powrócić do państwa, w którym miał poprzednio stałe miejsce zamieszkania, z powodu ustania okoliczności, w związku z którymi uzyskał status uchodźcy, i nie przedstawił przekonywających powodów związanych z poprzednimi prześladowaniami, uzasadniających jego odmowę powrotu do tego państwa;
 - 7) popełnił zbrodnię przeciwko pokojowi, zbrodnię wojenną lub zbrodnię przeciwko ludzkości w rozumieniu prawa międzynarodowego;
 - 8) jest winny działań sprzecznych z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych, określonymi w Preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych;
 - 9) zataił informacje lub dokumenty albo przedstawił fałszywe informacje lub dokumenty o istotnym znaczeniu dla nadania statusu uchodźcy.
2. Pozbawienie statusu uchodźcy w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 5 lub 6, może nastąpić wyłącznie wtedy, gdy zmiana okoliczności ma charakter na tyle znaczący i długotrwały, że dalsza obawa cudzoziemca przed prześladowaniem nie jest uzasadniona.
3. Cudzoziemca nie pozbawia się statusu uchodźcy z przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 9, jeżeli nadal spełnia warunki posiadania tego statusu.

Art. 22. 1. Cudzoziemca pozbawia się ochrony uzupełniającej, w przypadku gdy:

- 1) okoliczności, z powodu których była udzielona, przestały istnieć lub zmieniły się w taki sposób, że ochrona nie jest już wymagana;
 - 2) po jej udzieleniu wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lit. a lub b lub w art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. b lub c;
 - 3) wyjdzie na jaw, że zataił informacje lub dokumenty albo przedstawił fałszywe informacje lub dokumenty o istotnym znaczeniu dla udzielenia ochrony uzupełniającej.
2. Pozbawienie ochrony uzupełniającej w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, może nastąpić wyłącznie wtedy, gdy zmiana okoliczności ma charakter na tyle znaczący i długotrwały, że dalsza obawa cudzoziemca przed doznaniem poważnej krzywdy nie jest uzasadniona.
3. Cudzoziemca nie pozbawia się ochrony uzupełniającej z przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 3, jeżeli nadal spełnia warunki jej posiadania.
4. Cudzoziemca można pozbawić ochrony uzupełniającej, jeżeli po jej udzieleniu wyjdą na jaw okoliczności, o których mowa w art. 20 ust. 3.

Rozdział 2

Postępowanie w sprawach nadawania statusu uchodźcy lub udzielania ochrony uzupełniającej oraz pozbawiania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej

- Art. 23. 1. Postępowanie w sprawie nadania statusu uchodźcy wszczyna się na wniosek cudzoziemca, zwanego dalej „wnioskodawcą”.
2. Wniosek o nadanie statusu uchodźcy rozpatruje się równocześnie jako wniosek o udzielenie ochrony uzupełniającej.
- Art. 24. 1. Wnioskodawca składa wniosek o nadanie statusu uchodźcy w imieniu towarzyszących mu jego małoletnich dzieci, pod warunkiem że nie pozostają w związku małżeńskim i są na jego utrzymaniu.
2. Postępowanie w sprawie nadania statusu uchodźcy obejmuje także dziecko wnioskodawcy urodzone w okresie od wszczęcia postępowania aż do jego zakończenia decyzją ostateczną.
3. Do dziecka, o którym mowa w ust. 2, stosuje się przepisy dotyczące osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje.
- Art. 25. 1. Wnioskodawca może złożyć wniosek o nadanie statusu uchodźcy w imieniu towarzyszących mu małżonka pozostającego na jego utrzymaniu i małoletnich dzieci małżonka niepozostających w związku małżeńskim, za zgodą małżonka wyrażoną na piśmie.
2. Wyrażenie zgody przez małżonka na złożenie wniosku w jego imieniu uważa się za udzielenie wnioskodawcy pełnomocnictwa, w tym także do działania w imieniu dzieci małżonka.
3. Jeżeli małżonek cofnie zgodę na złożenie wniosku w jego imieniu, postępowanie w sprawie nadania statusu uchodźcy wobec niego i dzieci tego małżonka umarza się.
- Art. 26. 1. W postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy pisma doręcza się wnioskodawcy, a gdy wnioskodawca działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi.
2. Wnioskodawcy, którego miejscem zamieszkania jest ośrodek dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, zwany dalej „ośrodkiem”, pisma doręcza się przez kierownika ośrodka, za potwierdzeniem odbioru.
3. W przypadku gdy na zlecenie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwanego dalej „Szefem Urzędu”, ośrodek prowadzi organizacja społeczna, stowarzyszenie lub inna osoba prawna albo osoba fizyczna, za kierownika ośrodka, o którym mowa w ust. 2, uważa się osobę działającą w imieniu Szefa Urzędu na podstawie upoważnienia.
4. W razie niemożności doręczenia pisma w sposób określony w ust. 2 pismo pozostawia się u kierownika ośrodka na okres 3 dni.
5. Kierownik ośrodka umieszcza zawiadomienie o nadejściu pisma, terminie i miejscu jego odbioru na tablicy ogłoszeń w ośrodku, w języku zrozumiałym dla cudzoziemca. Pismo uważa się za doręczone po upływie 3 dni od dnia wywieszenia zawiadomienia.
6. Kierownik ośrodka doręcza nadawcy formularz z pokwitowaniem wnioskodawcy odbioru pisma lub zawiadamia nadawcę o terminie, w którym nastąpiło doręczenie pisma w sposób określony w ust. 4 i 5.

Art. 27. Wniosek o nadanie statusu uchodźcy, zwany dalej „wnioskiem”, składa się na formularzu, który zawiera:

- 1) dane wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy;
- 2) określenie kraju pochodzenia wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje;
- 3) określenie istotnych zdarzeń będących przyczyną ubiegania się o nadanie statusu uchodźcy.

Art. 28. 1. Wniosek składa się do Szefa Urzędu za pośrednictwem komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej, zwanych dalej „organami przyjmującymi wnioski”. Złożenie wniosku wymaga osobistego stawiennictwa wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje.

2. Wnioskodawca, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, składa wniosek za pośrednictwem komendanta oddziału Straży Granicznej, obejmującego terytorialnym zasięgiem działania m.st. Warszawy.
3. Wnioskodawca, który nie posiada dokumentów uprawniających do przekroczenia granicy, składa wniosek podczas kontroli granicznej, za pośrednictwem komendanta placówki Straży Granicznej.
4. Wnioskodawca, który przebywa w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia, areszcie śledczym lub zakładzie karnym, składa wniosek za pośrednictwem komendanta oddziału Straży Granicznej, obejmującego terytorialnym zasięgiem działania siedzibę strzeżonego ośrodka, aresztu w celu wydalenia, aresztu śledczego lub zakładu karnego.

Art. 29. 1. Organ przyjmujący wniosek:

- 1) ustala tożsamość wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje;
- 2) fotografuje wnioskodawcę i osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, oraz pobiera od nich odciski linii papilarnych (dotyczy osób, które ukończyły 14 lat) za pomocą kart daktyloskopijnych lub urządzenia do elektronicznego pobierania odcisków;
- 3) uzyskuje informacje dotyczące:
 - a) kraju pochodzenia,
 - b) wiz lub zezwoleń na pobyt wydanych wnioskodawcy i osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, przez organy innych państw,
 - c) trasy przejazdu do granicy i miejsca przekroczenia granicy,
 - d) ubiegania się przez wnioskodawcę lub członka jego rodziny o nadanie statusu uchodźcy w innym państwie,
 - e) imienia i nazwiska, daty i miejsca urodzenia, adresu miejsca zamieszkania i stopnia pokrewieństwa członka rodziny wnioskodawcy, który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego;

- 4) ustala, czy wnioskodawca i osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, posiadają dokumenty uprawniające do przekroczenia granicy lub czy przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie;
 - 5) zapewnia przeprowadzenie badań lekarskich i niezbędnych zabiegów sanitarnych ciała i odzieży wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje;
 - 6) informuje wnioskodawcę, w języku dla niego zrozumiałym, o:
 - a) zasadach i trybie postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy,
 - b) przysługujących mu prawach, ciążących na nim obowiązkach i skutkach prawnych ich niewykonania,
 - c) możliwości wyrażenia zgody na udzielanie przedstawicielowi Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców informacji o przebiegu postępowania oraz przeglądanie akt sprawy i sporządzanie z nich notatek i odpisów,
 - d) organizacjach, do których zadań statutowych należą sprawy uchodźców;
 - 7) informuje małżonka wnioskodawcy, w języku dla niego zrozumiałym, o skutkach wyrażenia zgody na wystąpienie przez wnioskodawcę w jego imieniu i w imieniu dzieci tego małżonka.
2. Za członków rodziny, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. d i e, uważa się osoby, o których mowa w art. 2 lit. i rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003.
 3. Organ przyjmujący wniosek może dokonać kontroli osobistej wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, oraz ich bagażu w celu wykluczenia możliwości popełnienia przestępstwa lub wykroczenia lub w celu ustalenia tożsamości.
 4. Wnioskodawca i osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, są obowiązani poddać się czynnościom, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 5 oraz ust. 3, a także udzielić informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 3.
 5. Organ przyjmujący wniosek zawiadamia państwowego inspektora sanitarnego, właściwego ze względu na miejsce złożenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy, o odmowie poddania się badaniom lekarskim i zabiegom sanitarnym przez wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje.
- Art. 30. 1. Cudzoziemiec, który podaje się za małoletniego, w przypadku wątpliwości co do jego wieku może być, za swoją zgodą lub za zgodą przedstawiciela ustawowego, poddany badaniom lekarskim w celu ustalenia rzeczywistego wieku.
2. Wynik badania lekarskiego powinien wskazywać wiek osoby badanej i podawać dopuszczalną granicę błędu.
 3. Cudzoziemca podającego się za małoletniego, w razie braku zgody na przeprowadzenie badań lekarskich, o których mowa w ust. 1, uważa się za osobę pełnoletnią.
 4. Przeprowadzenie badań lekarskich zapewnia Szef Urzędu, a w przypadku gdy wątpliwości co do wieku cudzoziemca powstały podczas składania wniosku – organ przyjmujący wniosek.

- Art. 31. 1. Organ przyjmujący wniosek niezwłocznie przekazuje wniosek w celu rozpatrzenia Szefowi Urzędu.
2. Wniosek złożony przez cudzoziemca, którego umieszcza się lub który przebywa w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia, przekazuje się w terminie 48 godzin.
- Art. 32. 1. Szef Urzędu pozostawia bez rozpoznania wnioski, który nie zawiera imienia i nazwiska wnioskodawcy lub określenia kraju pochodzenia i braków tych nie można było usunąć w wyniku czynności, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 3.
2. Przepisu art. 64 Kodeksu postępowania administracyjnego, w zakresie dotyczącym obowiązku wezwania do usunięcia braków w terminie 7 dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania, nie stosuje się.
- Art. 33. 1. Wszczęcie postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy powoduje z mocy prawa:
- 1) unieważnienie wizy,
 - 2) wygaśnięcie decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 3) wstrzymanie wykonania decyzji o wydaleniu do dnia doręczenia cudzoziemcowi decyzji ostatecznej w sprawie o nadanie statusu uchodźcy
- wydanych wnioskodawcy i osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje.
2. Organ przyjmujący wniosek odnotowuje unieważnienie wizy oraz wygaśnięcie decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dokumentach podróży wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje.
3. W toku postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy:
- 1) nie wydaje się i nie przedłuża wizy;
 - 2) nie wydaje się decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 3) nie wydaje się decyzji o wydaleniu.
4. Przepisów ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 i 3 nie stosuje się, w przypadku gdy wnioskodawca złożył kolejny wniosek, z tym że Szef Urzędu może wstrzymać wykonanie decyzji o wydaleniu do dnia doręczenia decyzji ostatecznej w sprawie o nadanie statusu uchodźcy, jeżeli przemawia za tym słuszny interes strony, nie jest to sprzeczne z interesem społecznym i złożenie kolejnego wniosku nie stanowi nadużycia postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy.
- Art. 34. 1. Wniosek złożony przez wnioskodawcę, który:
- 1) podał inne przyczyny złożenia wniosku niż obawa przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej lub nie podał żadnych informacji o okolicznościach związanych z obawą przed prześladowaniem,

- 2) pochodzi z bezpiecznego kraju pochodzenia, znajdującego się na wspólnej minimalnej liście państw trzecich, które państwa członkowskie uznają za bezpieczne kraje pochodzenia, przyjętej przez Radę Unii Europejskiej, na wniosek Komisji Europejskiej, po konsultacji z Parlamentem Europejskim, i istnieją okoliczności, o których mowa w ust. 3,
- 3) wprowadził organ rozpatrujący wniosek w błąd przez zatajenie informacji lub dokumentów albo przedstawienie fałszywych informacji lub dokumentów o istotnym znaczeniu dla nadania statusu uchodźcy,
- 4) złożył inny wniosek o nadanie statusu uchodźcy, w którym podał inne dane osobowe,
- 5) przedstawił niespójne, sprzeczne, nieprawdopodobne lub niewystarczające wyjaśnienia na potwierdzenie faktu prześladowania,
- 6) złożył wniosek w celu opóźnienia wydania decyzji o wydaleniu lub opóźnienia lub zakłócenia wykonania takiej decyzji,
- 7) stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego lub był z tego powodu w przeszłości wydany z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

– rozpatruje się w pierwszej kolejności jako wniosek oczywiście bezzasadny.

2. Postępowanie w sprawie nadania statusu uchodźcy, w przypadku gdy wniosek jest oczywiście bezzasadny zgodnie z ust. 1, prowadzi się według zasad określonych w ustawie, z tym że:

- 1) wnioskodawcy, który podał inne przyczyny złożenia wniosku niż obawa przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej lub nie podał żadnych informacji o okolicznościach związanych z obawą przed prześladowaniem, nie przesłuchuje się;
- 2) wydanie decyzji powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku;
- 3) w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy wskazuje się, że wniosek był rozpatrywany jako wniosek oczywiście bezzasadny;
- 4) odwołanie od decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy wnosi się w terminie 5 dni od dnia jej doręczenia;
- 5) rozpoznanie odwołania od decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy następuje w pierwszej kolejności w składzie jednoosobowym.

3. Państwo znajdujące się na liście, o której mowa w ust. 1 pkt 2, jest bezpiecznym dla wnioskodawcy krajem pochodzenia, jeżeli wnioskodawca posiada obywatelstwo tego państwa lub jest bezpaństwowcem i uprzednio stale zamieszkiwał w tym państwie oraz nie podał żadnych poważnych podstaw do nieuznawania tego państwa za bezpieczny kraj pochodzenia w jego szczególnej sytuacji i w związku ze spełnianiem przez niego warunków do nadania statusu uchodźcy.

Art. 35. 1. Wydanie decyzji w sprawie o nadanie statusu uchodźcy, z zastrzeżeniem art. 34 ust. 2 pkt 2, następuje w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku.

2. W razie niezakończoności sprawy w terminach, o których mowa w ust. 1 lub w art. 34 ust. 2 pkt 2, stosuje się przepisy art. 36-38 Kodeksu postępowania administracyjnego.

- Art. 36. 1. Jeżeli po upływie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy nie została wydana decyzja w pierwszej instancji i przyczyna niewydania decyzji w tym terminie nie leży po stronie wnioskodawcy, Szef Urzędu, na wniosek wnioskodawcy, wydaje zaświadczenie, które wraz z tymczasowym zaświadczeniem tożsamości cudzoziemca stanowi podstawę dla wnioskodawcy i małżonka, w imieniu którego wnioskodawca występuje, do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.³⁾).
2. W zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 1, potwierdza się okres, jaki upłynął od dnia wszczęcia postępowania, i okoliczność, że przyczyna niewydania decyzji w terminie 6 miesięcy nie leży po stronie wnioskodawcy, oraz określa się przewidywany termin zakończenia postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy.

Art. 37. 1. Wnioskodawca jest obowiązany:

- 1) przedstawić informacje niezbędne do ustalenia stanu faktycznego sprawy, a w szczególności dotyczące jego wieku, pochodzenia, tożsamości, obywatelstwa, krewnych, kraju i miejsc poprzedniego pobytu, wcześniejszych wniosków, trasy podróży oraz powodów złożenia wniosku;
 - 2) udostępnić posiadane dowody potwierdzające okoliczności wskazane w uzasadnieniu wniosku;
 - 3) przekazać do depozytu Szefowi Urzędu swój dokument podróży oraz dokument podróży osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, za pośrednictwem organu przyjmującego wniosek;
 - 4) stawiać się na wezwanie organu prowadzącego postępowanie w celu przesłuchania lub złożenia wyjaśnień;
 - 5) zawiadomić o każdej zmianie swojego miejsca pobytu i miejsca pobytu osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje;
 - 6) przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do dnia doręczenia decyzji ostatecznej w sprawie o nadanie statusu uchodźcy.
2. Przepisu ust. 1 pkt 6 nie stosuje się, w przypadku gdy cudzoziemiec złożył kolejny wniosek o nadanie statusu uchodźcy, a Szef Urzędu nie wstrzymał wykonania decyzji o wydaleniu.
3. Wnioskodawca, który składa wniosek podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się, jest obowiązany przekazać dokument podróży do depozytu Szefowi Urzędu w dniu, w którym zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenie na osiedlenie się utraci ważność lub zostanie cofnięte.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366, Nr 175, poz. 1462 i Nr 267, poz. 2257, z 2006 r. Nr 94, poz. 651, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043, Nr 149, poz. 1074, Nr 158, poz. 1121, Nr 217, poz. 1588 i Nr 251, poz. 1848 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 115, poz. 791 i 793, Nr 120, poz. 818, Nr 176, poz. 1243, Nr 180, poz. 1280, Nr 191, poz. 1366 i Nr 192, poz. 1378.

Art. 38. 1. Dokument podróży zwraca się osobie, której został wydany, po zakończeniu postępowania decyzją ostateczną:

- 1) w placówce Straży Granicznej, w przypadku gdy cudzoziemiec korzysta z pomocy w dobrowolnym powrocie na podstawie art. 75;
 - 2) w placówce Straży Granicznej, w której następuje wydalenie cudzoziemca z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego przekazanie na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003, albo na granicy państwa, do którego następuje wydalenie lub przekazanie, albo w porcie lotniczym lub morskim tego państwa.
2. W przypadkach innych niż określone w ust. 1 dokument podróży zwraca Szef Urzędu.
 3. Dokument podróży nieodebrany przez cudzoziemca pozostawia się w aktach sprawy o nadanie statusu uchodźcy.

Art. 39. 1. Wnioskodawcy i osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, zapewnia się swobodę kontaktowania się z przedstawicielem Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców oraz z organizacjami, do których zadań statutowych należą sprawy uchodźców.

2. Przedstawicielowi Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców zapewnia się możliwość kontaktowania się z wnioskodawcą lub z osobą, w imieniu której wnioskodawca występuje, w każdym czasie.
3. Organ prowadzący postępowanie udziela przedstawicielowi Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców, na jego wniosek i za pisemną zgodą wnioskodawcy, informacji o przebiegu postępowania oraz umożliwia przeglądanie akt sprawy i sporządzanie z nich notatek i odpisów, z wyłączeniem akt, o których mowa w art. 74 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.
4. W przypadku gdy wnioskodawcą jest małoletni bez opieki, wykonywanie uprawnień przedstawiciela Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców, o których mowa w ust. 3, nie wymaga zgody kuratora wyznaczonego do reprezentowania małoletniego w postępowaniu.
5. Przedstawicielowi Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców nie przysługuje zażalenie, o którym mowa w art. 74 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, ani skarga do sądu administracyjnego.
6. Opinie, dokumenty i materiały sporządzone przez przedstawiciela Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców dołącza się do akt sprawy.
7. Informacje i dane osobowe, uzyskiwane od wnioskodawcy i organów prowadzących postępowanie, mogą być wykorzystywane wyłącznie do celów, o których mowa w art. 35 Konwencji Genewskiej.
8. Organy Rzeczypospolitej Polskiej podejmują wszelkie działania w celu ułatwienia Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców wypełnienia jego zadań zgodnie z art. 35 Konwencji Genewskiej.

Art. 40. 1. Jeżeli organ prowadzący postępowanie stwierdzi, że wniosek jest niedopuszczalny, wydaje decyzję o umorzeniu postępowania z powodu niedopuszczalności wniosku.

2. Wniosek jest niedopuszczalny, gdy:

- 1) wnioskodawca uzyskał status uchodźcy w innym państwie członkowskim;
- 2) po otrzymaniu decyzji ostatecznej o odmowie nadania statusu uchodźcy wnioskodawca złożył nowy wniosek oparty na tych samych podstawach;
- 3) małżonek, który uprzednio wyraził zgodę na złożenie wniosku przez wnioskodawcę w jego imieniu, złożył odrębny wniosek, podczas gdy nie zachodzą okoliczności dotyczące tego małżonka uzasadniające taki wniosek.

Art. 41. 1. Jeżeli w toku postępowania zachodzą okoliczności uzasadniające przekazanie wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, innemu państwu członkowskiemu, odpowiedzialnemu za rozpatrzenie wniosku o nadanie statusu uchodźcy na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003, organ prowadzący postępowanie wydaje decyzję o ich przekazaniu i o umorzeniu postępowania.

2. Wnioskodawca i osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, podlegający przekazaniu mogą być doprowadzeni do granicy lub do granicy państwa, do którego następuje przekazanie, albo do portu lotniczego lub morskiego tego państwa.

3. Obowiązek doprowadzenia, na wniosek Szefa Urzędu, wykonują:

- 1) komendant wojewódzki Policji właściwy ze względu na miejsce pobytu wnioskodawcy – do granicy;
- 2) Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce przekroczenia granicy przez wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, od granicy do granicy państwa, do którego następuje przekazanie, albo do portu lotniczego lub morskiego tego państwa.

4. Komendant placówki Straży Granicznej informuje niezwłocznie Szefa Urzędu o przekroczeniu granicy przez cudzoziemca przekazywanego na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 i o opuszczeniu terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez wnioskodawcę i osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, oraz odnotowuje w rejestrze spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 miejsce i datę przekroczenia granicy.

5. Koszty doprowadzenia do granicy lub do granicy państwa, do którego następuje przekazanie, albo do portu lotniczego lub morskiego tego państwa są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków pozostających w dyspozycji Komendanta Głównego Policji w zakresie wykonania obowiązku doprowadzenia do granicy oraz w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej w pozostałym zakresie.

Art. 42. 1. W przypadku gdy wnioskodawca:

- 1) złożył oświadczenie o cofnięciu wniosku,

- 2) opuścił ośrodek na okres dłuższy niż 7 dni bez usprawiedliwionej przyczyny,
 - 3) opuścił bez zgody Szefa Urzędu miejsce pobytu lub miejscowość, określone w decyzji, o której mowa w art. 89c, lub nie zgłasza się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji,
 - 4) opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 5) nie stawił się na przesłuchanie i nie wykaże w terminie 7 dni od dnia wyznaczonego na przesłuchanie, że niedopełnienie tego obowiązku było spowodowane okolicznościami, za które nie ponosi odpowiedzialności
- organ prowadzący postępowanie wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli umorzenie postępowania nie jest sprzeczne z interesem społecznym.
2. Na wniosek wnioskodawcy, złożony w terminie 2 lat od dnia wydania decyzji o umorzeniu postępowania, organ, który umorzył postępowanie na podstawie ust. 1, uchyla decyzję o umorzeniu i podejmuje postępowanie na nowo, przy czym czynności podjęte w toku postępowania umorzonego pozostają w mocy.
- Art. 43.
1. Organ prowadzący postępowanie przesłuchuje wnioskodawcę w celu wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy oraz przekazuje mu kopię protokołu przesłuchania.
 2. Wnioskodawcy nie przesłuchuje się, jeżeli wydanie decyzji o nadaniu statusu uchodźcy jest możliwe na podstawie zebranego materiału dowodowego albo wnioskodawca nie jest zdolny do uczestniczenia w przesłuchaniu lub nie jest w stanie w nim uczestniczyć z powodu stanu zdrowia lub ze względów psychologicznych oraz w przypadku, o którym mowa w art. 34 ust. 2 pkt 1.
 3. Przesłuchanie odbywa się bez obecności osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, chyba że organ prowadzący postępowanie uważa jej obecność za konieczną dla wyjaśnienia sprawy. Do osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, nie stosuje się przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.
 4. Organ prowadzący postępowanie zapewnia podczas przesłuchania, w razie potrzeby, bezpłatną pomoc tłumacza władającego językiem zrozumiałym dla wnioskodawcy.
 5. Organ prowadzący postępowanie może utrwalić przebieg przesłuchania za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk, jeżeli wnioskodawca został o tym poinformowany i względy techniczne nie stoją temu na przeszkodzie.
- Art. 44. Jeżeli wnioskodawca był w przeszłości prześladowany lub doznał poważnej krzywdy lub był bezpośrednio zagrożony takim prześladowaniem lub doznaniem poważnej krzywdy, organ prowadzący postępowanie może stwierdzić, że nie istnieje uzasadniona obawa przed prześladowaniem lub rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy, wyłącznie wtedy, gdy istnieją uzasadnione powody, aby uznać, że prześladowanie lub poważna krzywda nie będą się powtarzać.
- Art. 45. 1. Jeżeli organ prowadzący postępowanie zamierza nadać cudzoziemcowi status uchodźcy lub udzielić mu ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany, zwraca się do Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy

wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2, art. 20 ust. 1 pkt 2, ust. 2 lub 3 lub w art. 97 ust. 1a.

2. Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i inne organy przekazują informacje, o których mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o ich przekazanie.
3. Jeżeli organy, o których mowa w ust. 2, nie prześlą informacji w terminie 30 dni, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.
4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 3, może być przedłużony do 3 miesięcy, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia organ prowadzący postępowanie.

Art. 46. 1. W decyzji o nadaniu wnioskodawcy statusu uchodźcy orzeka się także o nadaniu statusu uchodźcy osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje.

2. Jeżeli wobec osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2-4, w decyzji, o której mowa w ust. 1, orzeka się o odmowie nadania jej statusu uchodźcy.

Art. 47. 1. W decyzji o odmowie nadania wnioskodawcy statusu uchodźcy ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1, orzeka się także o odmowie nadania statusu uchodźcy osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje.

2. W decyzji o odmowie nadania wnioskodawcy statusu uchodźcy ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2-4, orzeka się o nadaniu statusu uchodźcy osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, jeżeli okoliczności te wobec niej nie zachodzą, a wnioskodawca spełnia warunki określone w art. 13.

Art. 48. 1. W przypadku gdy wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, odmawia się nadania statusu uchodźcy, w decyzji orzeka się ponadto o udzieleniu:

- 1) ochrony uzupełniającej z przyczyn, o których mowa w art. 15, jeżeli nie sprzeciwiają się temu okoliczności określone w art. 20, albo
- 2) zgody na pobyt tolerowany z przyczyn, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub 1a, jeżeli nie istnieją okoliczności uzasadniające udzielenie ochrony uzupełniającej i nie sprzeciwiają się temu okoliczności określone w art. 97 ust. 1a.

2. Jeżeli nie istnieją okoliczności uzasadniające udzielenie ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt tolerowany, w decyzji, w której odmawia się nadania statusu uchodźcy wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, orzeka się o ich wydaleniu, z wyłączeniem przypadku gdy cudzoziemiec:

- 1) posiada zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, prawo pobytu lub prawo pobytu stałego, zgodnie z ustawą z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043) lub zgodę na pobyt tolerowany;

- 2) jest tymczasowo aresztowany, odbywa karę pozbawienia wolności lub stosuje się wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 3) jest obowiązany do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji o wydaleniu, której wykonanie zostało wstrzymane na podstawie art. 33 ust. 1 pkt 3 lub ust. 4;
 - 4) jest małżonkiem obywatela polskiego lub małżonkiem cudzoziemca posiadającego zezwolenie na osiedlenie się albo zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich.
3. Do postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy, w części dotyczącej orzeczenia o wydaleniu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach dotyczące postępowania w sprawie wydalenia.
 4. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji ostatecznej o odmowie nadania statusu uchodźcy, w przypadku gdy:
 - 1) decyzja zawiera orzeczenie o wydaleniu;
 - 2) wykonanie decyzji o wydaleniu zostało wstrzymane na podstawie art. 33 ust. 1 pkt 3 lub ust. 4, a decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy nie zawiera orzeczenia o udzieleniu ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt tolerowany.
 5. W przypadku gdy przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 4, cudzoziemiec powiadomił na piśmie Szefa Urzędu o zamiarze dobrowolnego powrotu, termin ten ulega przedłużeniu do dnia, w którym cudzoziemiec powinien wyjechać z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w sposób zorganizowany przez Szefa Urzędu.
- Art. 49. Organ administracji, który w pierwszej instancji wydał decyzję o wydaleniu, której wykonanie zostało wstrzymane na podstawie art. 33 ust. 1 pkt 3 lub ust. 4, stwierdza jej wygaśnięcie, jeżeli decyzja o nadaniu statusu uchodźcy lub udzieleniu ochrony uzupełniającej stała się ostateczna.
- Art. 50. Organ wydający decyzję w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy informuje wnioskodawcę na piśmie, w języku dla niego zrozumiałym, o wyniku tego postępowania oraz trybie i terminie wniesienia środków zaskarżenia.
- Art. 51. 1. Postępowanie w sprawie pozbawienia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej wszczyna się z urzędu.
2. W postępowaniach, o których mowa w ust. 1, organ prowadzący postępowanie przesłuchuje cudzoziemca w celu wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, zapewniając, w razie potrzeby, bezpłatną pomoc tłumacza władającego językiem zrozumiałym dla cudzoziemca i doręcza mu protokół przesłuchania lub umożliwia złożenie wyjaśnień na piśmie.
 3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, w przypadku gdy pozbawienie statusu uchodźcy następuje w związku z nabyciem obywatelstwa polskiego.
 4. W postępowaniu w sprawie pozbawienia statusu uchodźcy cudzoziemcowi zapewnia się swobodę kontaktowania się z przedstawicielem Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców oraz z organizacjami, do których zadań statutowych należą sprawy uchodźców.

5. Przepisy art. 39 ust. 2-8 stosuje się odpowiednio.

Art. 52. 1. W decyzji o pozbawieniu statusu uchodźcy i w decyzji o pozbawieniu ochrony uzupełniającej określa się termin, z którym następuje utrata tego statusu lub ochrony.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1, wyznacza się przy uwzględnieniu konieczności załatwienia przez cudzoziemca niezbędnych spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych, związanych z opuszczeniem terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 53. 1. Decyzje w sprawach, o których mowa w niniejszym rozdziale, wydaje Szef Urzędu.

2. Od decyzji Szefa Urzędu w sprawach, o których mowa w niniejszym rozdziale, przysługuje odwołanie do Rady do Spraw Uchodźców.

3. Rada do Spraw Uchodźców może orzec o udzieleniu ochrony uzupełniającej, jeżeli w wyniku rozpatrzenia odwołania od decyzji w sprawie o nadanie statusu uchodźcy stwierdzi, że wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, nie mogą powrócić do kraju pochodzenia z przyczyn, o których mowa w art. 15.

Art. 54. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o nadanie statusu uchodźcy, uwzględniając dane, o których mowa w art. 8, dotyczące cudzoziemca, który składa wniosek, oraz osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy, oraz informację, o której mowa w art. 27 pkt 3.

Rozdział 3

Tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca

Art. 55. 1. Organ przyjmujący wniosek wydaje wnioskodawcy i małżonkowi, w imieniu którego wnioskodawca złożył wniosek, tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca, zwane dalej „zaświadczeniem tożsamości”, ważne przez okres 30 dni.

2. Szef Urzędu, po upływie okresu ważności pierwszego zaświadczenia tożsamości, wydaje kolejne zaświadczenia tożsamości, ważne przez okresy nie dłuższe niż 6 miesięcy, do czasu zakończenia postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy.

3. Dane małoletniego dziecka, w imieniu którego wnioskodawca złożył wniosek, wpisuje się do zaświadczenia tożsamości rodziców.

4. Szef Urzędu, po upływie okresu ważności pierwszego zaświadczenia tożsamości, na wniosek rodzica, może wydać małoletniemu dziecku, w wieku powyżej 7 lat, w imieniu którego wnioskodawca złożył wniosek, odrębne zaświadczenie tożsamości.

5. W przypadku gdy wnioskodawcą jest małoletni bez opieki, zaświadczenie tożsamości wydaje się temu małoletniemu.

6. Zaświadczenie tożsamości, w okresie swojej ważności, potwierdza tożsamość osoby, której zostało wydane, i uprawnia tę osobę oraz małoletnie dzieci, których dane zostały tam wpisane, do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

7. Organ przyjmujący wniosek informuje Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu

Wojskowego i Szefa Służby Wywiadu Wojskowego o wydaniu wnioskodawcy i małżonkowi, w imieniu którego wnioskodawca złożył wnioski, zaświadczenia tożsamości. Informacja obejmuje dane, o których mowa w art. 56.

Art. 56. 1. W zaświadczeniu tożsamości zamieszcza się nazwę organu wydającego, datę wydania i termin ważności oraz następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
 - 2) imiona rodziców;
 - 3) datę urodzenia lub wiek;
 - 4) miejsce i kraj urodzenia;
 - 5) obywatelstwo;
 - 6) imiona i nazwiska oraz daty urodzenia małoletnich dzieci, w imieniu których wnioskodawca występuje.
2. Zaświadczenie tożsamości zawiera ponadto fotografię i podpis jego posiadacza.
3. Zaświadczenie tożsamości może zawierać zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1.

Art. 57. 1. Cudzoziemiec, który otrzymał zaświadczenie tożsamości, jest obowiązany wymienić je w przypadku:

- 1) zmiany danych w nim zamieszczonych;
 - 2) urodzenia się dziecka;
 - 3) upływu terminu ważności;
 - 4) uszkodzenia w stopniu utrudniającym posługiwanie się nim;
 - 5) zaistnienia innej okoliczności niż określona w pkt 4, utrudniającej ustalenie tożsamości.
2. W przypadku utraty zaświadczenia tożsamości wydaje się nowe zaświadczenie.
3. Wymiany zaświadczenia tożsamości i wydania nowego w miejsce utraconego zaświadczenia tożsamości dokonuje Szef Urzędu.

Art. 58. 1. Pierwsze zaświadczenie tożsamości wydaje się z urzędu.

2. Wydanie kolejnego zaświadczenia tożsamości i wymiana zaświadczenia następują na wniosek cudzoziemca, złożony na formularzu zawierającym dane, o których mowa w art. 56 ust. 1.
3. Do wniosku dołącza się fotografie.
4. Cudzoziemiec, który utracił zaświadczenie tożsamości, jest obowiązany zawiadomić o tym Szefa Urzędu w terminie 3 dni.
5. W razie znalezienia własnego zaświadczenia tożsamości, w miejsce którego wydano już nowe zaświadczenie, należy niezwłocznie zwrócić znalezione zaświadczenie Szefowi Urzędu.

Art. 59. 1. Cudzoziemiec, który otrzymał decyzję ostateczną w sprawie o nadanie statusu uchodźcy, jest obowiązany zwrócić zaświadczenie tożsamości organowi, który je wydał.

2. Jeżeli cudzoziemiec, który otrzymał decyzję ostateczną w sprawie o nadanie statusu uchodźcy, opuszcza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwraca zaświadczenie tożsamości komendantowi placówki Straży Granicznej przy przekraczaniu granicy.

Art. 60. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory:

- 1) tymczasowego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca, wydawanego przez organ przyjmujący wniosek, oraz tymczasowego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca, wydawanego przez Szefa Urzędu, uwzględniając dane, które powinny być w nich zawarte, określone w art. 56 ust. 1;
 - 2) formularza wniosku o wydanie lub wymianę tymczasowego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca, uwzględniając dane, o których mowa w art. 8, dotyczące cudzoziemca oraz towarzyszących cudzoziemcowi małoletnich dzieci, w zakresie niezbędnym do wydania lub wymiany tymczasowego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca, a także liczbę i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosku.
2. W przypadku zmiany wzorów tymczasowego zaświadczenia tożsamości cudzoziemca, w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, można określić termin ważności dotychczasowych zaświadczeń tożsamości cudzoziemca wydanych na blankietach dotychczasowego wzoru oraz termin, do którego mogą być stosowane blankiety dotychczasowego wzoru.

Rozdział 4

Postępowanie z udziałem małoletnich bez opieki i cudzoziemców, których stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że byli poddani przemocy albo są niepełnosprawni

- Art. 61. 1. Organ przyjmujący wniosek o nadanie statusu uchodźcy złożony przez małoletniego bez opieki występuje niezwłocznie do sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce pobytu małoletniego, z wnioskiem o ustanowienie kuratora do reprezentowania małoletniego w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy i umieszczenie małoletniego w placówce opiekuńczo-wychowawczej.
2. Jeżeli okoliczność, że wnioskodawcą jest małoletni bez opieki, wyjdzie na jaw w toku postępowania, z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, występuje Szef Urzędu.
 3. Szef Urzędu, w miarę możliwości, uwzględniając art. 9, podejmuje działania mające na celu odnalezienie krewnych małoletniego bez opieki.
- Art. 62. 1. Organ przyjmujący wniosek doprowadza małoletniego bez opieki do zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego lub placówki opiekuńczo-wychowawczej.
2. Małoletni bez opieki przebywa w zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, do czasu wydania orzeczenia przez sąd opiekuńczy.
- Art. 63. Koszty pobytu małoletniego bez opieki w zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego lub placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz koszty opieki medycznej, do zakończenia postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy decyzją

ostateczną, są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Szefa Urzędu.

- Art. 64. 1. Szef Urzędu zawiadamia kuratora małoletniego bez opieki o terminie i miejscu przesłuchania.
2. Zawiadomienie powinno być doręczone kuratorowi w terminie umożliwiającym mu poinformowanie małoletniego bez opieki o znaczeniu i możliwych skutkach przesłuchania oraz o sposobie przygotowania się do przesłuchania, nie później niż 7 dni przed terminem przesłuchania.
- Art. 65. 1. Szef Urzędu przed przesłuchaniem poucza małoletniego bez opieki o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na wynik postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy, oraz o możliwości zgłoszenia żądania, aby przesłuchanie odbyło się w obecności wskazanej przez małoletniego osoby dorosłej.
2. Przesłuchanie odbywa się w języku zrozumiałym dla małoletniego bez opieki, w sposób dostosowany do jego wieku, stopnia dojrzałości i rozwoju umysłowego, z uwzględnieniem okoliczności, że może mieć on ograniczoną wiedzę o faktycznej sytuacji w kraju pochodzenia.
3. Małoletniego bez opieki przesłuchuje się w obecności:
- 1) kuratora;
 - 2) wskazanej przez niego osoby dorosłej, jeżeli nie utrudni to postępowania;
 - 3) psychologa lub pedagoga, który sporządza opinię o stanie psychofizycznym małoletniego.
4. Podczas przesłuchania kurator może zadawać pytania lub zgłaszać uwagi.
5. Organ prowadzący postępowanie informuje kuratora o możliwości utrwalenia przebiegu przesłuchania za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk.
- Art. 66. Czynności w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy z udziałem małoletniego bez opieki może dokonywać osoba, która spełnia co najmniej jeden z następujących warunków:
- 1) ukończyła studia wyższe magisterskie na kierunku prawo i posiada 2-letni staż pracy w instytucjach, których zakres działania obejmuje opiekę nad dzieckiem;
 - 2) ukończyła studia wyższe magisterskie lub wyższe zawodowe i posiada 2-letni staż pracy w administracji publicznej oraz odbyła przeszkolenie w zakresie prowadzenia postępowań w sprawie nadania statusu uchodźcy z udziałem małoletnich;
 - 3) ukończyła studia wyższe magisterskie na kierunkach: pedagogika, psychologia lub socjologia oraz posiada 2-letni staż pracy w administracji publicznej.
- Art. 67. 1. Małoletniego bez opieki, wobec którego w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy orzeczono o wydaleniu, pozostawia się w placówce opiekuńczo-wychowawczej do czasu przekazania go organom lub organizacjom kraju pochodzenia, do których zadań statutowych należą sprawy małoletnich.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, koszty pobytu małoletniego bez opieki w placówce opiekuńczo-wychowawczej i koszty opieki medycznej są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 68. 1. Cudzoziemcowi, który informuje organ prowadzący postępowanie, że był poddany przemocy, jest niepełnosprawny, lub którego stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że był poddany przemocy, Szef Urzędu zapewnia przeprowadzenie badań lekarskich lub psychologicznych w celu potwierdzenia tych okoliczności.

2. W przypadku gdy badanie lekarskie lub psychologiczne potwierdzi, że cudzoziemiec był poddany przemocy lub jest niepełnosprawny, w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy wykonywanie czynności następuje:

- 1) w warunkach zapewniających cudzoziemcowi swobodę wypowiedzi, w sposób szczególnie taktowny i dostosowany do jego stanu psychofizycznego;
- 2) w terminie dostosowanym do jego stanu psychicznego i fizycznego, wyznaczonym przy uwzględnieniu terminów korzystania przez cudzoziemca ze świadczeń zdrowotnych;
- 3) z udziałem psychologa lub lekarza oraz, w miarę potrzeby, z udziałem tłumacza płci wskazanej przez cudzoziemca.

3. W szczególnych przypadkach, gdy uzasadnia to stan zdrowia cudzoziemca, wykonywanie czynności w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy odbywa się w miejscu pobytu cudzoziemca.

4. Cudzoziemcowi przebywającemu w ośrodku, jeżeli wymaga tego jego stan fizyczny lub psychiczny, zapewnia się przewóz w celu złożenia zeznań i oświadczeń w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy lub skorzystania ze świadczeń zdrowotnych.

Art. 69. W stosunku do cudzoziemca, którego badanie lekarskie potwierdziło, że był poddany przemocy lub jest niepełnosprawny, czynności w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy oraz związane z udzielaniem pomocy w ośrodku mogą być wykonywane przez osobę płci wskazanej przez cudzoziemca, która odbyła szkolenie przygotowujące do pracy z osobami poszkodowanymi na skutek przestępstwa lub poddany przemocy i z osobami niepełnosprawnymi.

Rozdział 5

Pomoc dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy

Art. 70. 1. Wnioskodawcy oraz osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, zapewnia się pomoc socjalną i opiekę medyczną oraz można zapewnić pomoc w dobrowolnym powrocie do kraju, do którego mają prawo wjazdu, zwaną dalej „pomocą w dobrowolnym powrocie”.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do cudzoziemca, który:

- 1) korzysta z ochrony uzupełniającej,
- 2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zgody na pobyt tolerowany

– po upływie okresów, o których mowa w art. 74 ust. 1;

- 3) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich;
 - 4) przebywa w placówce opiekuńczo-wychowawczej;
 - 5) przebywa w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia;
 - 6) jest tymczasowo aresztowany lub odbywa karę pozbawienia wolności.
3. Wniosek cudzoziemca, o którym mowa w ust. 2, o udzielenie pomocy socjalnej, medycznej lub w dobrowolnym powrocie pozostawia się bez rozpoznania.
 4. Cudzoziemcowi, który przed upływem 2 lat od dnia udzielenia mu pomocy w dobrowolnym powrocie złożył kolejny wniosek o nadanie statusu uchodźcy, przysługuje wyłącznie pomoc medyczna oraz pomoc socjalna w postaci świadczenia pieniężnego w wysokości jednej trzeciej świadczenia pieniężnego udzielanego w przypadkach, o których mowa w art. 72.
 5. Jeżeli w toku postępowania prowadzonego w związku z kolejnym wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy okaże się, że zaistniały nowe okoliczności dotyczące prześladowania w stosunku do wskazywanych przez cudzoziemca w poprzednim postępowaniu, Szef Urzędu, w drodze decyzji, przyznaje cudzoziemcowi pomoc na zasadach ogólnych.

Art. 71. 1. Pomoc socjalna obejmuje:

- 1) pomoc udzielaną w ośrodku, w tym:
 - a) zakwaterowanie,
 - b) całodzienne wyżywienie zbiorowe lub ekwiwalent pieniężny w zamian za wyżywienie,
 - c) kieszonkowe na drobne wydatki osobiste,
 - d) stałą pomoc pieniężną na zakup środków czystości i higieny osobistej,
 - e) jednorazową pomoc pieniężną lub bony towarowe na zakup odzieży i obuwia,
 - f) naukę języka polskiego i podstawowe materiały niezbędne do nauki tego języka,
 - g) pomoce dydaktyczne dla dzieci korzystających z nauki i opieki w publicznych placówkach, szkołach podstawowych, gimnazjach lub szkołach ponadgimnazjalnych,
 - h) pokrycie, w miarę możliwości, kosztów zajęć pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych dzieci,
 - i) finansowanie przejazdów środkami transportu publicznego:
 - w celu wzięcia udziału w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy,
 - w celu leczenia lub poddania się szczepieniom ochronnym,
 - w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach albo
- 2) pomoc udzielaną poza ośrodkiem, polegającą na wypłacie świadczenia pieniężnego na pokrycie we własnym zakresie kosztów pobytu na

terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem kosztów opieki medycznej, zwaną dalej „świadczeniem pieniężnym”.

2. Całodzienne wyżywienie zbiorowe, z którego korzysta małoletnie dziecko cudzoziemca, powinno być dostosowane do jego wieku.
3. Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, przysługuje w zamian za wyżywienie dziecka do ukończenia przez nie 3 lat lub dziecka uczęszczającego do przedszkola, szkoły podstawowej, gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej.

Art. 72. 1. Pomoc socjalna może być udzielana w postaci świadczenia pieniężnego, w przypadku gdy wymagają tego względy organizacyjne albo jest to niezbędne do:

- 1) zapewnienia bezpieczeństwa cudzoziemcowi, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji samotnych kobiet;
 - 2) ochrony porządku publicznego;
 - 3) ochrony i utrzymania więzi rodzinnych;
 - 4) przygotowania cudzoziemca do prowadzenia samodzielnego życia poza ośrodkiem, po otrzymaniu decyzji o nadaniu statusu uchodźcy albo decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, w której udzielono ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany.
2. Decyzję w sprawie udzielania pomocy socjalnej w postaci świadczenia pieniężnego wydaje, na wniosek cudzoziemca lub z urzędu, Szef Urzędu.
 3. Szef Urzędu stwierdza wygaśnięcie decyzji o udzielaniu pomocy socjalnej w postaci świadczenia pieniężnego, w przypadku gdy:
 - 1) ustały okoliczności, które uzasadniały jej udzielanie;
 - 2) istnieją okoliczności, o których mowa w art. 70 ust. 2 pkt 3-6.

Art. 73. 1. Opieka medyczna obejmuje świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie, w jakim osobom objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym przysługuje prawo do świadczeń na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.⁴⁾), z wyłączeniem leczenia uzdrowiskowego.

2. Opieka medyczna jest wykonywana na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych między Szefem Urzędu a świadczeniodawcami w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w ust. 1.

Art. 74. 1. Pomoc socjalną i opiekę medyczną zapewnia się w okresie postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy i przez okres 2 miesięcy od dnia doręczenia decyzji ostatecznej w tej sprawie, a w przypadku gdy postępowanie w sprawie nadania statusu uchodźcy zostało umorzone – przez okres 14 dni od dnia doręczenia decyzji ostatecznej o umorzeniu postępowania.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 132, poz. 1110, Nr 138, poz. 1154, Nr 157, poz. 1314, Nr 164, poz. 1366, Nr 169, poz. 1411 i Nr 179, poz. 1485, z 2006 r. Nr 75, poz. 519, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 143, poz. 1030, Nr 170, poz. 1217, Nr 191, poz. 1410, Nr 227, poz. 1658 i Nr 249, poz. 1824 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 427 i 433, Nr 82, poz. 559, Nr 115, poz. 793, Nr 133, poz. 922, Nr 166, poz. 1172, Nr 171, poz. 1208, Nr 176, poz. 1243 i Nr 180, poz. 1280.

2. W przypadku gdy wnioskodawca powiadomił na piśmie Szefa Urzędu o zamiarze dobrowolnego powrotu, okres udzielania pomocy socjalnej i opieki medycznej ulega przedłużeniu do dnia, w którym wnioskodawca i osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, powinni opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w sposób zorganizowany przez Szefa Urzędu.
 3. Jeżeli w stosunku do małżonków przebywających w ośrodku toczą się odrębne postępowania w sprawach nadania statusu uchodźcy, okresy pomocy udzielanej małżonkom i towarzyszącym im małoletnim dzieciom kończą się jednocześnie z upływem okresu udzielania pomocy, który jest dłuższy.
- Art. 75.
1. Pomoc w dobrowolnym powrocie można zapewnić wnioskodawcy, który zawiadomi na piśmie Szefa Urzędu o zamiarze dobrowolnego powrotu, nie później niż przed upływem terminu, do którego jest on obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
 2. Pomoc w dobrowolnym powrocie można zapewnić także osobom objętym decyzją o umorzeniu postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy lub decyzją o wydaleniu.
 3. Pomoc w dobrowolnym powrocie obejmuje pokrycie:
 - 1) kosztów zakupu biletu na przejazd najtańszym środkiem komunikacji publicznej do wybranego przez cudzoziemca kraju, do którego ma prawo wjazdu;
 - 2) opłat administracyjnych związanych z uzyskaniem niezbędnych wiz i zezwoleń;
 - 3) części kosztów wyżywienia w podróży.
 4. Decyzję w sprawie przyznania pomocy w dobrowolnym powrocie wydaje, na wniosek wnioskodawcy, Szef Urzędu.
 5. Dobrowolny powrót wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, odbywa się w sposób zorganizowany przez Szefa Urzędu.
- Art. 76.
1. Cudzoziemca, który rażąco naruszył zasady współżycia społecznego w ośrodku, pozbawia się pomocy socjalnej.
 2. Decyzję w sprawie pozbawienia pomocy socjalnej wydaje Szef Urzędu i nadaje jej rygor natychmiastowej wykonalności.
 3. Do doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 2, stosuje się przepisy art. 26 ust. 2-6.
- Art. 77. W przypadku gdy cudzoziemiec korzystający z pomocy socjalnej w ośrodku przebywa poza tym ośrodkiem przez okres dłuższy niż 3 dni, udzielanie tej pomocy wstrzymuje się z mocy prawa do czasu jego powrotu.
- Art. 78.
1. Udzielanie pomocy socjalnej, której cudzoziemiec został pozbawiony na podstawie decyzji, o której mowa w art. 76 ust. 2, może być jednorazowo przywrócone na dotychczasowych zasadach.
 2. Jeżeli cudzoziemiec powtórnie został pozbawiony pomocy socjalnej na podstawie decyzji, o której mowa w art. 76 ust. 2, ponowne udzielenie tej pomocy może nastąpić wyłącznie przez wypłatę świadczenia pieniężnego w wysokości jednej trzeciej świadczenia pieniężnego udzielanego w przypadkach, o których mowa w art. 72.

3. Szef Urzędu wydaje decyzje w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, na wniosek cudzoziemca.

Art. 79. 1. Szef Urzędu zapewnia i organizuje prowadzenie ośrodków.

2. Szef Urzędu może zlecić prowadzenie ośrodków organizacjom społecznym, stowarzyszeniom lub innym osobom prawnym albo osobom fizycznym.

Art. 80. 1. Cudzoziemca, o którym mowa w art. 70 ust. 1, przyjmuje się do ośrodka na podstawie zaświadczenia tożsamości, po wpisaniu jego danych osobowych do ewidencji mieszkańców ośrodka.

2. Do ewidencji mieszkańców ośrodka wpisuje się następujące dane osobowe cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) płeć;
- 3) imię ojca;
- 4) datę urodzenia;
- 5) obywatelstwo.

Art. 81. 1. Cudzoziemiec, który podczas przyjmowania wniosku nie podlegał badaniom lekarskim lub zabiegom sanitarnym ciała i odzieży, jest obowiązany poddać się im przed przyjęciem do ośrodka.

2. Szef Urzędu zapewnia przeprowadzenie badań lekarskich i zabiegów sanitarnych ciała i odzieży, o których mowa w ust. 1.

3. W przypadku gdy cudzoziemiec nie wyraża zgody na badania lekarskie lub niezbędne zabiegi sanitarne ciała i odzieży, Szef Urzędu zawiadamia o tym państwowego inspektora sanitarnego właściwego ze względu na miejsce położenia ośrodka i wydaje decyzję w sprawie udzielenia pomocy socjalnej w postaci świadczenia pieniężnego w wysokości jednej trzeciej świadczenia pieniężnego udzielanego w przypadkach, o których mowa w art. 72.

4. Szef Urzędu stwierdza wygaśnięcie decyzji, o której mowa w ust. 3, w przypadku gdy:

- 1) cudzoziemiec poddał się badaniom lekarskim i zabiegom sanitarnym ciała i odzieży;
- 2) istnieją okoliczności, o których mowa w art. 70 ust. 2 pkt 3-6.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres, szczegółowe warunki i sposób wykonywania badań lekarskich i zabiegów sanitarnych ciała i odzieży cudzoziemca, o których mowa w ust. 1 i w art. 29 ust. 1 pkt 5, uwzględniając w szczególności potrzebę zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych.

Art. 82. 1. Cudzoziemiec przebywający w ośrodku jest obowiązany przestrzegać regulaminu pobytu w ośrodku.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, regulamin pobytu w ośrodku, uwzględniający w szczególności warunki przyjęcia cudzoziemca do ośrodka oraz odwiedzin osób w nim przebywających, sposób wydawania posiłków, sposób utrzymywania czystości oraz porządek wewnętrzny ośrodka.

Art. 83. 1. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić ośrodek:

- 1) w następnym dniu po upływie okresu udzielania pomocy, o którym mowa w art. 74;
 - 2) po doręczeniu decyzji o pozbawieniu pomocy socjalnej.
2. Do egzekucji obowiązku opuszczenia ośrodka, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.⁵⁾), dotyczące obowiązków o charakterze niepieniężnym.
- Art. 84. 1. Osobie, która pokryła koszty pogrzebu cudzoziemca zmarłego przed zakończeniem postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy, a w przypadku śmierci cudzoziemca korzystającego z pomocy socjalnej – w okresie, o którym mowa w art. 74, przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości kosztów rzeczywiście poniesionych, nie większej jednak niż kwota zasiłku pogrzebowego wypłacana na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.⁶⁾).
2. Jeżeli pogrzeb cudzoziemca odbywa się za granicą, zasiłek pogrzebowy obejmuje wyłącznie zwrot kosztów transportu zwłok do granicy.
 3. W przypadku gdy zwłoki cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1, nie zostały pochowane przez podmioty, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2000 r. Nr 23, poz. 295, z późn. zm.⁷⁾), pogrzeb cudzoziemca organizuje Szef Urzędu i pokrywa jego koszty z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Szefa Urzędu.
 4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb wypłaty zasiłków pogrzebowych oraz warunki pokrywania kosztów pogrzebu cudzoziemca ze środków budżetu państwa, z uwzględnieniem w szczególności:
 - 1) dokumentów wymaganych do wypłaty zasiłku pogrzebowego;
 - 2) rodzaju kosztów pogrzebu, które mogą być pokrywane ze środków budżetu państwa;
 - 3) wysokości kwot na pokrycie tych kosztów.

Art. 85. Koszty pomocy socjalnej, opieki medycznej, z wyłączeniem kosztów określonych w przepisach ustawy z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz. U. Nr 126, poz. 1384, z późn. zm.⁸⁾), zasiłku pogrzebowego, pomocy w dobrowolnym powrocie i prowadzenia ośrodków

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 157, poz. 1119 i Nr 187, poz. 1381 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 115, poz. 794, Nr 176, poz. 1243 i Nr 192, poz. 1378.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 121, poz. 1264, Nr 144, poz. 1530, Nr 191, poz. 1954, Nr 210, poz. 2135 i Nr 236, poz. 2355, z 2005 r. Nr 41, poz. 401, Nr 167, poz. 1397 i Nr 169, poz. 1412 i 1421, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 208, poz. 1534 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 82, poz. 558, Nr 191, poz. 1368 i 1369 i Nr 200, poz. 1445.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568 oraz z 2006 r. Nr 220, poz. 1600.

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 45, poz. 391 i Nr 199, poz. 1938, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808, Nr 210, poz. 2135 oraz z 2006 r. Nr 220, poz. 1600.

są finansowane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Szefa Urzędu.

Art. 86. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość jednorazowej pomocy pieniężnej lub wartość bonów towarowych na zakup odzieży i obuwia, wysokość stałej pomocy pieniężnej na zakup środków higieny osobistej, kieszonkowego oraz ekwiwalentu pieniężnego w zamian za wyżywienie, związanych z pobytem w ośrodku, a także wysokość świadczenia pieniężnego na pokrycie we własnym zakresie kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pomocy na pokrycie kosztów wyżywienia cudzoziemca w podróży w związku z dobrowolnym powrotem do kraju, do którego cudzoziemiec ma prawo wjazdu, a także termin i sposób ich wypłaty oraz wysokość stawki dziennej wyżywienia zbiorowego w ośrodku, biorąc pod uwagę konieczność zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych cudzoziemca. Rozporządzenie może określać, w jakich przypadkach i do jakiej wysokości może być zwiększona wysokość kieszonkowego, ze względu na działania cudzoziemca na rzecz ośrodka i przebywających w nim osób.

Rozdział 6

Zatrzymanie cudzoziemca oraz umieszczenie go w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie aresztu w celu wydalenia w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej

Art. 87. 1. Wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, nie zatrzymuje się, chyba że istnieje konieczność:

- 1) ustalenia ich tożsamości;
- 2) zapobieżenia nadużyciu postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy;
- 3) zapobieżenia zagrożeniu dla bezpieczeństwa, zdrowia, życia lub własności innych osób;
- 4) ochrony obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Zatrzymania można dokonać także w przypadku, gdy:

- 1) wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, nielegalnie przekroczyli lub usiłowali przekroczyć granicę, chyba że przybyli bezpośrednio z terytorium, na którym istnieją okoliczności uzasadniające ich obawę przed prześladowaniem w rozumieniu art. 13 lub doznaniem poważnej krzywdy w rozumieniu art. 15, i wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywają na tym terytorium bez zezwolenia, pod warunkiem że wniosek o nadanie statusu uchodźcy zostanie złożony niezwłocznie i przedstawione będą wiarygodne przyczyny nielegalnego wjazdu lub pobytu;
 - 2) zachowanie wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zagraża bezpieczeństwu, zdrowiu lub życiu innych cudzoziemców przebywających w ośrodku lub pracownikom ośrodka.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, Straż Graniczna lub Policja zatrzymuje wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, na wniosek Szefa Urzędu.

- Art. 88. 1. Wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, w przypadkach, o których mowa w art. 87, umieszcza się w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia, z tym że areszt w celu wydalenia stosuje się, gdy z okoliczności ustalonych przez organ Straży Granicznej lub Policji wynika, że jest to niezbędne ze względu na obronność lub bezpieczeństwo państwa albo bezpieczeństwo i porządek publiczny.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do małoletniego bez opieki i do cudzoziemca, którego stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że był poddany przemocy albo jest niepełnosprawny, z wyłączeniem przypadku gdy zachowanie cudzoziemca zagraża bezpieczeństwu, zdrowiu lub życiu innych cudzoziemców przebywających w ośrodku lub pracownikom ośrodka.
- Art. 89. 1. Sąd wydaje postanowienie o umieszczeniu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia, na okres od 30 do 60 dni.
2. W przypadku gdy wnioskodawcą jest cudzoziemiec przebywający w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia wskutek wykonania postanowienia sądu, wydanego na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, sąd przedłuża okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia o 90 dni, przy czym pierwszym dniem przedłużonego okresu pobytu jest dzień złożenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy.
3. Jeżeli decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy, w której orzeczono o wydaleniu, zostanie doręczona wnioskodawcy przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1 i 2, okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia może być przedłużony na czas określony, niezbędny do wydania decyzji ostatecznej o odmowie nadania statusu uchodźcy i do wykonania wydalenia. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku i areszcie w celu wydalenia nie może przekroczyć roku.
4. Postanowienie o umieszczeniu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia w przypadku, o którym mowa w art. 87 ust. 2 pkt 2, wydaje, na wniosek Szefa Urzędu, sąd rejonowy, w którego okręgu znajduje się siedziba tego organu.
5. Postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia wydaje, na wniosek Szefa Urzędu, organu Straży Granicznej lub Policji, sąd rejonowy, w którego okręgu znajduje się siedziba organu składającego wniosek.
- Art. 89a. 1. Kierownik strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusz odpowiedzialny za funkcjonowanie aresztu w celu wydalenia umożliwia wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, umieszczonym w strzeżonym ośrodku lub wobec których zastosowano areszt w celu wydalenia:
- 1) kontakt korespondencyjny lub telefoniczny z organizacjami, do których zadań statutowych należą sprawy uchodźców;
 - 2) kontakt osobisty z przedstawicielem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców lub organizacji, do której zadań statutowych należą sprawy uchodźców, oraz z podmiotem świadczącym pomoc prawną.

2. Kierownik strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusz odpowiadający za funkcjonowanie aresztu w celu wydalenia ograniczy lub całkowicie wyłączy możliwość osobistego kontaktu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, z przedstawicielem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców, organizacją, do której zadań statutowych należą sprawy uchodźców, lub z podmiotem świadczącym pomoc prawną, gdy wymaga tego konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego lub przestrzegania postanowień regulaminu organizacyjno-porządkowego pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia. Rozstrzygnięcie kierownika strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusza odpowiadającego za funkcjonowanie aresztu w celu wydalenia jest ostateczne.
3. Kierownik strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusz odpowiadający za funkcjonowanie aresztu w celu wydalenia informują o zastosowaniu środka, o którym mowa w ust. 2, Szefa Urzędu oraz przedstawiciela Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców.

Art. 89b. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia może być zwolniony na podstawie decyzji Szefa Urzędu, jeżeli podstawą jego umieszczenia w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia, były okoliczności wskazane w art. 87 ust. 1 pkt 2.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Szef Urzędu może wydać decyzję o zwolnieniu ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu w celu wydalenia, z urzędu lub na wniosek wnioskodawcy, jeżeli z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca i osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, z dużym prawdopodobieństwem spełniają warunki nadania statusu uchodźcy, określone w art. 13, lub udzielenia ochrony uzupełniającej, określone w art. 15, a ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego i nie istnieją okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2, lub art. 20 ust. 1 pkt 2, ust. 2 lub 3.
3. Od decyzji Szefa Urzędu o odmowie uwzględnienia wniosku o zwolnienie ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu w celu wydalenia wnioskodawcy przysługuje odwołanie w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji. Odwołanie wnosi się do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę Szefa Urzędu, za pośrednictwem kierownika strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusza odpowiadającego za funkcjonowanie aresztu w celu wydalenia.
4. Kierownik strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusz odpowiadający za funkcjonowanie aresztu w celu wydalenia przekazuje odwołanie w terminie 2 dni sądowi, który rozpoznaje je niezwłocznie.
5. Do postępowania w sprawie odwołania od decyzji, o której mowa w ust. 3, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.⁹⁾) o

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461,

postępowaniu w sprawie zażalenia na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego, przy czym funkcję oskarżyciela publicznego wykonuje Szef Urzędu.

Art. 89c. Wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, zwolnionym ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu w celu wydalenia na podstawie decyzji, o której mowa w art. 89b ust. 1 i 2, albo nieumieszczonym w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia z przyczyn określonych w art. 103 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, Szef Urzędu może, w drodze decyzji, nakazać przebywanie w określonym miejscu pobytu lub miejscowości, których bez jego zezwolenia nie mogą opuszczać, do dnia wydania decyzji ostatecznej w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy oraz zobowiązać do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji.

Rozdział 7

Prawa i obowiązki cudzoziemca, który posiada status uchodźcy lub korzysta z ochrony uzupełniającej

Art. 89d. Szef Urzędu informuje niezwłocznie na piśmie cudzoziemca, któremu nadano status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej, o jego prawach i obowiązkach.

Art. 89e. Cudzoziemcowi, który posiada status uchodźcy lub korzysta z ochrony uzupełniającej, udziela się pomocy w celu wspierania procesu jego integracji ze społeczeństwem, w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Art. 89f. Cudzoziemcowi, który posiada status uchodźcy lub korzysta z ochrony uzupełniającej, przysługują uprawnienia cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, o ile przepisy ustawy lub innych ustaw nie stanowią inaczej.

Art. 89g. 1. Cudzoziemcowi, który posiada status uchodźcy lub korzysta z ochrony uzupełniającej, nie można wydać decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ani decyzji o wydaleniu, bez pozbawienia tego statusu lub ochrony.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania w przypadku, o którym mowa w art. 32 ust. 1 lub art. 33 ust. 2 Konwencji Genewskiej.

Art. 89h. 1. W przypadku gdy istnieją okoliczności, o których mowa w art. 32 ust. 1 lub art. 33 ust. 2 Konwencji Genewskiej, decyzję o wydaleniu cudzoziemca, który posiada status uchodźcy, wydaje Szef Urzędu, z urzędu lub na wniosek Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Służby Wywiadu Wojskowego, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta placówki Straży Granicznej lub komendanta wojewódzkiego Policji.

2. Decyzji o wydaleniu cudzoziemca, który posiada status uchodźcy, nie można nadać rygoru natychmiastowej wykonalności.
- Art. 89i. 1. Cudzoziemcowi, któremu nadaje się status uchodźcy, wydaje się dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej i kartę pobytu ważną przez okres 3 lat od dnia wydania.
2. Cudzoziemcowi, któremu udziela się ochrony uzupełniającej, wydaje się kartę pobytu ważną przez okres 2 lat od dnia wydania.
 3. Dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej jest ważny przez okres 2 lat od dnia wydania.
 4. Cudzoziemiec, któremu doręczono decyzję o nadaniu statusu uchodźcy lub udzieleniu ochrony uzupełniającej, jest obowiązany dostarczyć Szefowi Urzędu 3 fotografie.
- Art. 89j. 1. Dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej podlega wymianie w przypadku:
- 1) zmiany danych w nim zamieszczonych;
 - 2) uszkodzenia w stopniu utrudniającym posługiwanie się nim lub zaistnienia innej okoliczności utrudniającej ustalenie tożsamości osoby;
 - 3) upływu terminu ważności.
2. Poza przypadkami, o których mowa w art. 77 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, cudzoziemiec jest obowiązany wymienić kartę pobytu także po upływie okresu jej ważności.
- Art. 89k. 1. Cudzoziemiec, który utracił dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej, jest obowiązany zawiadomić o tym Szefa Urzędu w terminie 3 dni.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Szef Urzędu wydaje nowy dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej.
 3. W razie znalezienia własnego dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej, w miejsce którego wydano już nowy dokument, należy niezwłocznie zwrócić znaleziony dokument Szefowi Urzędu.
 4. Przepisy ust. 1 i 3 stosuje się w przypadku utraty karty pobytu.
- Art. 89l. 1. Cudzoziemiec, który zostaje pozbawiony statusu uchodźcy, jest obowiązany zwrócić Szefowi Urzędu kartę pobytu i dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej niezwłocznie po doręczeniu decyzji ostatecznej w tej sprawie.
2. Cudzoziemiec, który podlega wydaleniu na podstawie decyzji, o której mowa w art. 89h, jest obowiązany zwrócić kartę pobytu komendantowi placówki Straży Granicznej przy przekraczaniu granicy.
 3. Cudzoziemiec, który zostaje pozbawiony ochrony uzupełniającej, jest obowiązany zwrócić Szefowi Urzędu kartę pobytu niezwłocznie po doręczeniu decyzji ostatecznej w tej sprawie.
- Art. 89m. Wymiana lub wydanie nowego dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej następuje na wniosek cudzoziemca. Do wniosku należy dołączyć fotografie.
- Art. 89n. 1. Dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej wydaje i wymienia Szef Urzędu.

2. Cudzoziemcowi, który posiada status uchodźcy lub korzysta z ochrony uzupełniającej, kartę pobytu wydaje i wymienia Szef Urzędu.

Art. 89o. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia wzór:

- 1) dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej, uwzględniając postanowienia załącznika do Konwencji Genewskiej;
- 2) formularza wniosku o wymianę lub wydanie nowego dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej, uwzględniając dane, o których mowa w art. 8, dotyczące cudzoziemca i małoletnich dzieci towarzyszących cudzoziemcowi, w zakresie niezbędnym do wymiany lub wydania nowego dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej, a także liczbę fotografii i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosku.

Rozdział 8

Rada do Spraw Uchodźców

Art. 89p. 1. Rada do Spraw Uchodźców, zwana dalej „Radą”, jest organem administracji publicznej rozpatrującym odwołania od decyzji i zażalenia na postanowienia wydane przez Szefa Urzędu w sprawach prowadzonych na podstawie przepisów niniejszego działu, z wyjątkiem spraw, o których mowa w rozdziale 5.

2. Radzie przysługują uprawnienia organu wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

3. Rada jest także organem właściwym w sprawach wznowienia postępowania, uchylecia, zmiany lub stwierdzenia nieważności wydanych decyzji lub postanowień.

4. Do zadań Rady należy ponadto:

- 1) dokonywanie analiz orzecznictwa w zakresie spraw o nadanie lub pozbawienie statusu uchodźcy;
- 2) gromadzenie informacji o krajach pochodzenia cudzoziemców;
- 3) współpraca z organami oraz instytucjami krajowymi i zagranicznymi w zakresie problematyki migracji i uchodźstwa;
- 4) prowadzenie rejestru złożonych zażeń i odwołań oraz wydanych przez Radę decyzji i postanowień.

5. Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, nadaje Radzie statut organizacyjny i regulamin czynności wewnętrznych, w którym określa w szczególności sposób zwoływania i odbywania posiedzeń składów orzekających i posiedzeń plenarnych oraz tworzenia wewnętrznych zespołów Rady, uwzględniając zakres zadań Rady.

Art. 89r. 1. W skład Rady wchodzi 12 członków powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów na pięcioletnią kadencję spośród osób wyróżniających się wiedzą lub doświadczeniem praktycznym w zakresie problematyki uchodźców. Co najmniej połowa członków Rady powinna posiadać wyższe wykształcenie prawnicze.

2. Członkiem Rady może być osoba posiadająca obywatelstwo polskie, która nie została skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne

ścigane z oskarżenia publicznego lub za przestępstwo skarbowe oraz korzystająca z pełni praw publicznych.

3. Prezes Rady Ministrów powołuje w skład Rady po 4 osoby spośród kandydatów przedstawianych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych i Ministra Sprawiedliwości. Każdy z ministrów przedstawia 8 kandydatów.
4. W przypadku uzasadnionym istotnym wzrostem liczby spraw o nadanie lub pozbawienie statusu uchodźcy Prezes Rady Ministrów może, na wniosek przewodniczącego Rady złożony na podstawie uchwały Rady, powołać dodatkowych członków Rady na okres do końca danej kadencji. Przepisu ust. 3 nie stosuje się.

Art. 89s. 1. Pracodawca zatrudniający członka Rady udziela mu, na jego wniosek, urlopu bezpłatnego na czas sprawowania funkcji w Radzie.

2. Pracownikom urzędów państwowych oraz członkom korpusu służby cywilnej przysługuje, po zakończeniu sprawowania funkcji w Radzie, prawo powrotu na zajmowane poprzednio stanowisko, a jeżeli jest to niemożliwe – na stanowisko równorzędne.
3. Członkowie Rady w zakresie wykonywania czynności wynikających z zadań Rady, o których mowa w art. 89p, korzystają z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

Art. 89t. 1. Prezes Rady Ministrów odwołuje członka Rady w przypadku:

- 1) złożenia przez niego rezygnacji z pełnienia funkcji;
 - 2) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie przez niego funkcji;
 - 3) skazania go prawomocnym wyrokiem orzeczonym za przestępstwo popełnione z winy umyślnej, ścigane z oskarżenia publicznego lub za przestępstwo skarbowe;
 - 4) zaistnienia innych okoliczności uniemożliwiających mu sprawowanie funkcji lub wywiązywanie się z obowiązków.
2. W przypadku odwołania członka Rady lub jego śmierci Prezes Rady Ministrów uzupełnia skład Rady, powołując nowego członka Rady na okres do końca danej kadencji. Przepisu art. 89r ust. 3 nie stosuje się.

Art. 89u. 1. Rada dokonuje wyboru przewodniczącego i wiceprzewodniczącego spośród swoich członków w głosowaniu tajnym, większością głosów w obecności co najmniej dwóch trzecich jej składu. W tym samym trybie Rada może przegłosować odwołanie z funkcji przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Rady.

2. Po upływie kadencji Rady dotychczasowy przewodniczący pełni swoje obowiązki do czasu powołania nowego przewodniczącego.
3. Pierwsze posiedzenie plenarne Rady nowej kadencji zwołuje dotychczasowy przewodniczący w terminie 30 dni od dnia powołania członków Rady nowej kadencji.

Art. 89w. Przewodniczący kieruje pracami Rady, w szczególności:

- 1) ustala plan pracy Rady;
- 2) zwołuje posiedzenia plenarne Rady;
- 3) wyznacza składy orzekające;

- 4) przydziela składom orzekającym sprawy do rozpatrzenia oraz czuwa nad terminowością ich załatwienia;
- 5) reprezentuje Radę przed innymi organami i instytucjami;
- 6) reprezentuje Radę w postępowaniu przed sądem administracyjnym lub wyznacza w tym celu innego członka Rady;
- 7) powołuje biegłych lub ekspertów do udziału w postępowaniu toczącym się przed Radą;
- 8) wyznacza członkom Rady zadania związane z działalnością Rady;
- 9) może powoływać zespoły tematyczne lub grupy robocze do opracowania zagadnień oraz dokonania analiz problemów wynikających z działalności Rady;
- 10) wykonuje inne zadania wynikające z przepisów prawa.

Art. 89z. 1. Rada orzeka w składach trzyosobowych, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 34 ust. 2 pkt 5.

2. Orzeczenia zapadają większością głosów. Członek składu orzekającego nie może wstrzymać się od głosu.
3. Członek składu orzekającego, który nie zgodził się z większością głosujących, może przy podpisywaniu orzeczenia zgłosić zdanie odrębne, podając, w jakiej części i w jakim zakresie kwestionuje orzeczenie.
4. Przewodniczący Rady może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie jednoosobowym.
5. Przy orzekaniu członkowie Rady są związani wyłącznie przepisami prawa.
6. Jeżeli Rada zamierza nadać cudzoziemcowi status uchodźcy lub udzielić ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt tolerowany, zwraca się do Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2, art. 20 ust. 1 pkt 2, ust. 2 lub 3 lub w art. 97 ust. 1a, gdy z akt sprawy wynika, że Szef Urzędu nie zwrócił się o udostępnienie takich informacji. Do uzyskiwania informacji przez Radę stosuje się przepisy art. 45 ust. 2-4.
7. Przewodniczący przekazuje Szefowi Urzędu akta spraw w postępowaniach administracyjnych w celu archiwizacji, nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia postępowania.

Art. 89za. 1. Przewodniczący, wiceprzewodniczący i członkowie Rady otrzymują wynagrodzenie, a także diety, zwrot kosztów podróży i zakwaterowania na zasadach określonych w przepisach dotyczących wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, wiceprzewodniczącego oraz pozostałych członków Rady, uwzględniając ryczałt miesięczny za udział w posiedzeniach Rady, wynagrodzenie za udział w składach orzekających oraz za udział w postępowaniach przed sądem administracyjnym. Wysokość wynagrodzenia uzależnia się od funkcji pełnionych przez członków Rady.

Art. 89zb. 1. Obsługę administracyjną i kancelaryjną Rady zapewnia Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

2. Działalność Rady jest finansowana z budżetu państwa, z rozdziału dotyczącego Rady do Spraw Uchodźców, z części dotyczącej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki organizacyjne i finansowe wykonywania obsługi Rady, uwzględniając charakter zadań Rady, określonych w art. 89p.”;

8) w art. 90 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wniosek o udzielenie azylu zawiera:

1) dane wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania o udzielenie azylu;

2) określenie kraju pochodzenia wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca wstępuje;

3) określenie istotnych zdarzeń będących przyczyną ubiegania się o azyl.”;

9) w art. 91 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. W decyzji o pozbawieniu azylu orzeka się o wydaleniu.

3. Do postępowania w sprawie pozbawienia azylu, w części dotyczącej orzeczenia o wydaleniu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach dotyczące postępowania w sprawie wydalenia.”;

10) w art. 93 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do postępowania w sprawie udzielenia azylu stosuje się odpowiednio przepisy art. 23 ust. 1, art. 24, art. 25, art. 35, art. 37 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz art. 48 ust. 4.”;

11) w Dziale III tytuł rozdziału 2 otrzymuje brzmienie:

„Zgoda na pobyt tolerowany”;

12) w art. 97:

a) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., lub naruszałoby prawa dziecka określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu;”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepisu ust. 1 pkt 1a nie stosuje się w przypadku, gdy dalszy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego.”;

13) art. 100 otrzymuje brzmienie:

„Art. 100. Cudzoziemiec jest obowiązany zwrócić kartę pobytu niezwłocznie po doręczeniu dokumentu potwierdzającego nabycie obywatelstwa polskiego, decyzji ostatecznej o cofnięciu zgody na pobyt tolerowany, decyzji o nadaniu statusu uchodźcy, decyzji o udzieleniu ochrony uzupełniającej, decyzji o udzieleniu zezwolenia na osiedlenie się lub w dniu zawiadomienia

Szefa Urzędu o zrzeczeniu się prawa do korzystania ze zgody na pobyt tolerowany.”;

14) w art. 102 ust. 2-4 otrzymują brzmienie:

- „2. W decyzji o cofnięciu zgody na pobyt tolerowany orzeka się o wydaleniu i określa termin opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie dłuższy niż 14 dni, chyba że przed wydaniem decyzji o cofnięciu zgody na pobyt tolerowany cudzoziemcowi wydano decyzję o wydaleniu, która nie została wykonana.
3. Do postępowania w sprawie cofnięcia zgody na pobyt tolerowany, w części dotyczącej orzeczenia o wydaleniu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach dotyczące postępowania w sprawie wydalenia.
4. Decyzji o cofnięciu zgody na pobyt tolerowany, udzielonej na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 2, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.”;

15) w art. 103 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;”;

16) w art. 104:

a) w ust. 1:

– w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

- „a) z urzędu, w decyzji o odmowie wydalenia, gdy w postępowaniu w sprawie o wydalenie cudzoziemca stwierdzi, że istnieje którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub pkt 1a, albo w odrębnej decyzji, gdy okoliczności te ujawniły się po wydaniu decyzji o wydaleniu,”

– pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) Szef Urzędu:

- a) z urzędu, w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy i odmowie udzielenia ochrony uzupełniającej lub w decyzji o pozbawieniu azylu, jeżeli istnieje którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub pkt 1a, lub w odrębnej decyzji, gdy okoliczności, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub pkt 1a, powstały po wydaniu tych decyzji,
 - b) na wniosek cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w sprawie którego sąd wydał orzeczenie o niedopuszczalności wydania lub Minister Sprawiedliwości rozstrzygnął o odmowie jego wydania,
 - c) na wniosek organu zobowiązanego do wykonania decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy i udzielenia ochrony uzupełniającej, która zawiera orzeczenie o wydaleniu, lub w decyzji o pozbawieniu azylu, gdy wydalenie cudzoziemca jest niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu wykonującego decyzję lub od cudzoziemca;
- 3) Rada, gdy w wyniku rozpatrzenia odwołania od decyzji w sprawie o nadanie statusu uchodźcy stwierdzi, że istnieje którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub pkt 1a.”,

b) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

- „1a. Decyzję w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany w przypadkach, gdy okoliczności, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub pkt 1a, ujawniły się po

wydaniu decyzji o wydaleniu lub gdy wydalenie cudzoziemca jest niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu wykonującego decyzję o wydaleniu lub od cudzoziemca, wydaje wojewoda, który wydał decyzję o wydaleniu;”;

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Decyzję w sprawie cofnięcia zgody na pobyt tolerowany na podstawie art. 102 ust. 1 pkt 4 wydaje się z urzędu lub na wniosek Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Służby Wywiadu Wojskowego, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta placówki Straży Granicznej lub komendanta wojewódzkiego Policji.”;

17) w art. 119:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) rejestru spraw o nadanie statusu uchodźcy i udzielenie ochrony uzupełniającej oraz o udzielenie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o nadanie statusu uchodźcy;”;

b) w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) rejestru spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003.”;

18) w art. 120 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) w pkt 1, prowadzi komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, Szef Urzędu i Rada, każdy w zakresie swojego działania;

2) w pkt 2, 3, 5 i 7, prowadzi Szef Urzędu;”;

19) w art. 121:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w pkt 1, przechowuje się informacje o wnioskach, wydanych postanowieniach, decyzjach administracyjnych i wyrokach sądu, zaświadczeniach tożsamości, kartach pobytu i dokumentach podróży przewidzianych w Konwencji Genewskiej, informację czy cudzoziemiec jest małoletnim bez opieki oraz dane, o których mowa w art. 8, dotyczące cudzoziemców objętych postępowaniami, o których mowa w pkt 1;”;

b) w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) w pkt 7, przechowuje się informacje o wnioskach, wydanych decyzjach, miejscu i dacie przekroczenia granicy przez wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, przekazywane na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003, oraz dane, o których mowa w art. 8, dotyczące wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje.”;

20) w art. 126 w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) opuszcza bez zezwolenia miejsce pobytu lub miejscowość wyznaczoną mu do przebywania na podstawie art. 89c,

2) nie zawiadamia o utracie zaświadczenia tożsamości w terminie, o którym mowa w art. 58 ust. 4, lub o utracie dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej w terminie, o którym mowa w art. 89k ust. 1.”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993 i Nr 144, poz. 1043 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 125) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 26:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Cudzoziemiec, dokonując zameldowania się na pobyt stały, zgłasza wymagane dane do zameldowania oraz przedstawia kartę pobytu wydaną w związku z udzieleniem zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt tolerowany lub nadaniem statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, albo zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, udzieleniu w Rzeczypospolitej Polskiej ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Cudzoziemiec, dokonując zameldowania się na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące, zgłasza wymagane dane do zameldowania oraz przedstawia wizę, a w przypadku gdy wjazd cudzoziemca nastąpił na podstawie umowy przewidującej zniesienie lub ograniczenie obowiązku posiadania wizy – dokument podróży, tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca, kartę pobytu albo zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich lub decyzję o nadaniu statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, udzieleniu w Rzeczypospolitej Polskiej ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany.”;

2) w art. 44a:

a) w ust. 2 pkt 19 otrzymuje brzmienie:

„19) seria i numer karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt tolerowany lub nadaniem statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, data jej wydania, data ważności oraz oznaczenie organu, który ją wydał,”,

b) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) seria i numer karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, data jej wydania, data ważności oraz oznaczenie organu, który ją wydał.”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 1 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756, z 1999 r. Nr 60, poz. 636, z 2000 r. Nr 45, poz. 531, z 2001 r. Nr 73, poz. 764, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 228, poz. 2255 i Nr 229, poz. 2273, z 2004 r. Nr 91, poz. 873, Nr 146, poz. 1546 i Nr 236, poz. 2355, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 132, poz. 1110, Nr 150, poz. 1248 i Nr 163, poz. 1362,

„2) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zgody na pobyt tolerowany lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub”.

Art. 4.

W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.¹¹⁾) w art. 94a w ust. 2 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) osoby, którym udzielono ochrony uzupełniającej;”.

Art. 5.

W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, z 2006 r. Nr 249, poz. 1828 oraz z 2007 r. Nr 120, poz. 818) w art. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) karcie pobytu - oznacza to dokument wydany cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, ochronę uzupełniającą, zgodę na pobyt tolerowany lub status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 6.

W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694 oraz z 2007 r. Nr 120, poz. 818 i Nr 165, poz. 1170) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 64:

a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) bezpośrednio przed złożeniem wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż 10 lat na podstawie zgody na pobyt tolerowany, 7 lat w związku z udzieleniem ochrony uzupełniającej lub przez okres 5 lat w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy;”.

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany udzielonej w związku z rozpatrzeniem wniosku o nadanie statusu uchodźcy, zalicza się do okresu nieprzerwanego pobytu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, także okres pobytu w czasie postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy, choćby cudzoziemiec był w tym okresie umieszczony w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia.”;

2) w art. 65 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

z 2006 r. Nr 75, poz. 519, Nr 134, poz. 947, Nr 170, poz. 1217 i Nr 195, poz. 1437 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 427 i Nr 115, poz. 791.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292.

„2) posiadającego zgodę na pobyt tolerowany, azyl, status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej lub korzystającego z ochrony uzupełniającej lub ochrony czasowej;”;

3) w art. 72 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) ochronę uzupełniającą.”;

4) w art. 73 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się na wniosek cudzoziemca, który posiada zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub korzysta z ochrony uzupełniającej, jeżeli utracił on dokument podróży albo gdy jego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, a uzyskanie przez cudzoziemca nowego dokumentu podróży nie jest możliwe.”;

5) w art. 75 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub zgodę na pobyt tolerowany, posiadającemu status uchodźcy lub korzystającemu z ochrony uzupełniającej, który podczas pobytu za granicą utracił swój dokument podróży albo którego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, zamierzającemu powrócić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy uzyskanie przez niego innego dokumentu podróży nie jest możliwe.”;

6) w art. 83 w ust. 2 w pkt 3 dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) ochronę uzupełniającą.”;

7) w art. 89:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 3,

b) uchyla się ust. 2;

8) w art. 107 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej lub udzielenia azylu;”;

9) w art. 132 w ust. 2:

a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) rejestru spraw o nadanie statusu uchodźcy i udzielenie ochrony uzupełniającej oraz o udzielenie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o nadanie statusu uchodźcy;”;

b) po pkt 8 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) rejestru spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania Państwa Członkowskiego, które jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o azyl złożonego w jednym z Państw Członkowskich przez obywatela kraju trzeciego (Dz.Urz. UE L 050 z 25.02.2003, str. 1; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 6, str. 109);”.

Art. 7.

W ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268, z późn. zm.¹²⁾) w art. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) cudzoziemcom zamieszkującym i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...) lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy albo ochrony uzupełniającej;”.

Art. 8.

W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 i Nr 222, poz. 1630 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 105, poz. 720, Nr 109, poz. 747, Nr 192, poz. 1378 i Nr 200, poz. 1446) w art. 1 w ust. 2 w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...) lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 9.

W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

a) na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...) lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,

b) na podstawie zgody na pobyt tolerowany – w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;”;

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 120, poz. 1252, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043 oraz z 2007 r. Nr 120, poz. 818 i Nr 176, poz. 1241.

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1487 i Nr 180, poz. 1493, Nr 267, poz. 2257, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 186, poz. 1380, Nr 249, poz. 1830 i Nr 251, poz. 1844 i 1848 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 219, Nr 36, poz. 226, Nr 48, poz. 320, Nr 120, poz. 818, Nr 209, poz. 1519 i Nr 221, poz. 1649.

2) w art. 7 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;”;

3) w art. 9 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Kwota stanowiąca podstawę ustalenia wysokości pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, na kontynuowanie nauki i pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej, kwoty minimalnego i maksymalnego świadczenia pieniężnego na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, a także maksymalna kwota zasiłku stałego ulegają zmianie w terminach weryfikacji kryteriów dochodowych o 50% sumy kwot, o które wzrosły kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej i kryterium dochodowe na osobę w rodzinie.”;

4) w art. 18 w ust. 1 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

5) w art. 19 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;”;

6) w art. 20 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;”;

7) w art. 22 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) koordynowanie działań w zakresie integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w szczególności w zakresie wskazania im miejsca zamieszkania;”;

8) w art. 36 w pkt 1 lit. g otrzymuje brzmienie:

„g) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;”;

9) w art. 53 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym.”;

10) w dziale II tytuł rozdziału 5 otrzymuje brzmienie:

„Integracja cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą”;

11) art. 91 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 91. 1. Cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, zwanemu dalej w niniejszym rozdziale „cudzoziemcem”, udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji, zwanej dalej „pomocą dla cudzoziemca”.
2. Pomocy dla cudzoziemca udziela starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca.
 3. Pomocy dla cudzoziemca udziela się na wniosek cudzoziemca złożony do starosty, za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie, w terminie 60 dni od dnia uzyskania przez niego w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.
 4. Wniosek obejmuje małoletnie dzieci cudzoziemca oraz jego małżonka, jeżeli uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.
 5. Wniosek powinien zawierać:
 - 1) pisemną deklarację o zamiarze zamieszkania na terenie określonego województwa;
 - 2) pisemne oświadczenie, że z podobnym wnioskiem cudzoziemiec nie zwrócił się na terenie innego województwa;
 - 3) pisemne oświadczenie o gotowości przystąpienia do uzgodnionego programu integracji.
 6. W przypadku cudzoziemca, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, do wniosku należy dołączyć kopie:
 - 1) decyzji o nadaniu statusu uchodźcy;
 - 2) dokumentu podróży przewidzianego w Konwencji Genewskiej;
 - 3) karty pobytu wydanej w związku z nadaniem statusu uchodźcy.
 7. W przypadku cudzoziemca, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej ochronę uzupełniającą, do wniosku należy dołączyć kopie:
 - 1) decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, w której udzielono cudzoziemcowi ochrony uzupełniającej;
 - 2) karty pobytu wydanej w związku z udzieleniem ochrony uzupełniającej.
 8. Cudzoziemiec dołącza do wniosku także inne dokumenty będące w jego posiadaniu, które mogą pomóc w opracowaniu programu integracji.
 9. Pomoc dla cudzoziemca przysługuje począwszy od miesiąca kalendarzowego, w którym cudzoziemiec złożył wniosek.
 10. Pomoc dla cudzoziemca przebywającego w ośrodku dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy przysługuje począwszy od miesiąca kalendarzowego, w którym cudzoziemiec opuścił ośrodek.
 11. Pomoc dla cudzoziemca nie przysługuje cudzoziemcowi będącemu małżonkiem obywatela polskiego.”;

12) po art. 91 dodaje się art. 91a w brzmieniu:

„Art. 91a. 1. Pomoc małoletniemu cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez przedstawiciela ustawowego, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, zapewnia starosta właściwy ze względu na miejsce pobytu małoletniego.

2. Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy o udzielaniu pomocy małoletniemu cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 1.”;

13) art. 92-95 otrzymują brzmienie:

„Art. 92. 1. Pomocy dla cudzoziemca udziela się w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy i obejmuje ona:

1) świadczenia pieniężne w wysokości od 446 zł do 1.175 zł miesięcznie na osobę przeznaczone na:

a) utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe,

b) pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego;

2) opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne określonej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

3) pracę socjalną;

4) poradnictwo specjalistyczne, w tym poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne;

5) udzielanie informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami, w szczególności z instytucjami rynku pracy, ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi;

6) inne działania wspierające proces integracji cudzoziemca.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, określi, w drodze rozporządzenia, ramowe programy kursów nauki języka polskiego dla cudzoziemców, uwzględniając różnice kulturowe między różnymi grupami cudzoziemców.

3. Wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą być pokrywane w uzgodnieniu z cudzoziemcem bezpośrednio przez powiatowe centrum pomocy rodzinie.

Art. 93. 1. Pomoc dla cudzoziemca jest realizowana w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między powiatowym centrum pomocy rodzinie a cudzoziemcem, określającego wysokość, zakres i formy pomocy, w zależności od indywidualnej sytuacji życiowej cudzoziemca i jego rodziny, oraz zobowiązania:

1) powiatowego centrum pomocy rodzinie do:

a) udzielania cudzoziemcowi informacji dotyczącej pomocy określonej w programie oraz warunkach jej wstrzymania lub odmowy udzielenia,

b) współdziałania z cudzoziemcem oraz wspierania go w kontaktach ze środowiskiem lokalnym, w tym w nawiązaniu kontaktu z właściwym dla miejsca zamieszkania cudzoziemca ośrodkiem pomocy społecznej,

- c) pomocy w uzyskaniu możliwości zamieszkania, w tym w miarę możliwości w mieszkaniu chronionym,
- d) prowadzenia z cudzoziemcem pracy socjalnej,
- e) innych uzgodnionych z cudzoziemcem działań wynikających z indywidualnej sytuacji życiowej cudzoziemca,
- f) wskazania pracownika, zwanego dalej „realizatorem programu”, uzgadniającego z cudzoziemcem program oraz wspierającego cudzoziemca w okresie realizacji tego programu;

2) cudzoziemca do:

- a) zameldowania się w miejscu zamieszkania,
 - b) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy w terminie ustalonym w programie oraz aktywnego poszukiwania pracy,
 - c) obowiązkowego uczestnictwa w kursach języka polskiego, w przypadku gdy zachodzi taka potrzeba,
 - d) współdziałania oraz kontaktowania się z realizatorem programu w ustalonych terminach, nie rzadziej jednak niż 2 razy w miesiącu,
 - e) innych uzgodnionych z realizatorem programu działań wynikających z jego indywidualnej sytuacji życiowej,
 - f) przestrzegania zobowiązań przyjętych w programie.
2. Powiatowe centrum pomocy rodzinie przekazuje wojewodzie uzgodniony z cudzoziemcem program wraz z przewidywanymi kosztami jego realizacji.
3. Wojewoda po akceptacji przedstawionego programu przekazuje środki na jego realizację.

- Art. 94. 1. Powiatowe centrum pomocy rodzinie współdziała z właściwym wojewodą i gminą w sprawie pomocy cudzoziemcowi w uzyskaniu możliwości zamieszkania, uwzględniając w miarę możliwości wybór miejsca zamieszkania dokonany przez cudzoziemca.
2. Cudzoziemiec zamieszkuje w miejscu wskazanym przez wojewodę działającego w tej sprawie w porozumieniu z powiatowym centrum pomocy rodzinie oraz gminą.
3. Rezygnacja przez cudzoziemca ze wskazanego miejsca zamieszkania w granicach danego województwa w okresie 12 miesięcy trwania indywidualnego programu oznacza rezygnację cudzoziemca z realizacji programu.
4. Zmianę miejsca zamieszkania przez cudzoziemca w okresie 12 miesięcy trwania indywidualnego programu dopuszcza się w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w szczególności:
- 1) podjęcia pracy z możliwością zamieszkania na terenie innego powiatu;
 - 2) uzyskania mieszkania na terenie innego powiatu;
 - 3) łączenia rodzin cudzoziemców, jeżeli istnieje możliwość wspólnego zamieszkania;
 - 4) konieczności zapewnienia specjalistycznego leczenia, wymagającego zmiany miejsca zamieszkania cudzoziemca lub członka jego rodziny.

5. W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 4, cudzoziemiec jest obowiązany złożyć w powiatowym centrum pomocy rodzinie realizującym program oświadczenie i dokumenty potwierdzające zaistniałą sytuację.
6. W przypadku zmiany miejsca zamieszkania realizację programu przejmuje powiat właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania cudzoziemca.
7. W przypadku gdy zmiana miejsca zamieszkania jest związana ze zmianą powiatu w ramach tego samego województwa, starosta właściwy ze względu na dotychczasowe miejsce zamieszkania cudzoziemca zawiadamia o tym starostę właściwego ze względu na nowe miejsce zamieszkania cudzoziemca oraz przekazuje realizowany program, a także informuje o tym właściwego wojewodę.
8. W przypadku gdy zmiana miejsca zamieszkania cudzoziemca jest związana ze zmianą województwa, starosta właściwy ze względu na dotychczasowe miejsce zamieszkania cudzoziemca informuje o tym właściwych wojewodów.

Art. 95. 1. Pomoc dla cudzoziemca może zostać wstrzymana w przypadku:

- 1) uporczywego, zawinionego niewykonywania przez cudzoziemca zobowiązań przyjętych w programie, w tym nieusprawiedliwionej nieobecności na kursach nauki języka polskiego – przez okres do 30 dni;
 - 2) wykorzystywania pomocy w sposób niezgodny z celem, na jaki została przyznana – przez okres do 30 dni;
 - 3) udzielania przez cudzoziemca nieprawdziwych informacji o swojej sytuacji życiowej – do czasu wyjaśnienia okoliczności udzielenia takich informacji;
 - 4) upływu 30 dni pobytu cudzoziemca w zakładzie opieki zdrowotnej – do czasu opuszczenia przez niego zakładu;
 - 5) wszczęcia przeciwko cudzoziemcowi postępowania karnego – do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.
2. Realizator programu występuje do kierownika centrum pomocy o przywrócenie wstrzymanej pomocy niezwłocznie po powzięciu informacji o ustaniu przesłanek wstrzymujących pomoc.
 3. W przypadku gdy po upływie okresu wstrzymania pomocy nie ustały przyczyny, o których mowa w ust. 1, odmawia się udzielania pomocy.
 4. Odmowa udzielania pomocy następuje ponadto w przypadku, gdy:
 - 1) cudzoziemiec, wobec którego jest kontynuowana uprzednio wstrzymana pomoc, ponownie dopuszcza się działań, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3;
 - 2) cudzoziemiec został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie;
 - 3) cudzoziemiec został pozbawiony statusu uchodźcy lub cofnięto mu ochronę uzupełniającą.
 5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) obowiązki powiatowego centrum pomocy rodzinie związane z przygotowaniem indywidualnego programu integracji,
 - 2) wysokość świadczeń pieniężnych dla cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą w celu wspierania procesu ich integracji i termin ich wypłaty,
 - 3) rodzaje dokumentów i oświadczeń potwierdzających konieczność zmiany przez cudzoziemców miejsca zamieszkania w okresie trwania indywidualnego programu integracji,
 - 4) metody i sposoby monitorowania postępów cudzoziemców w ich integracji, odpowiednie do osiągnięcia celów integracji
- uwzględniając sytuację osobistą i potrzeby cudzoziemca i jego rodziny oraz liczbę członków rodziny.”.

Art. 10.

W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.¹⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) w ust. 3 w pkt 2:

– lit. k otrzymuje brzmienie:

„k) ubiegających się w Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie statusu uchodźcy i małżonków, w imieniu których występują z wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy, którzy posiadają zaświadczenie wydane na podstawie art. 36 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1695),”

– po lit. k dodaje się lit. l w brzmieniu:

„l) którym udzielono ochrony uzupełniającej w Rzeczypospolitej Polskiej;”

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Na zasadach określonych w ustawie zasiłki i inne świadczenia z tytułu bezrobocia przysługują osobom, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 2 lit. a-g oraz lit. i, j, l oraz cudzoziemcom – członkom rodzin obywateli polskich.”;

2) w art. 2 w ust. 1 w pkt 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„bezrobotnym – oznacza to osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 1 i 2 lit. a-g lub lit. i, j, l, lub cudzoziemca – członka rodziny obywatela polskiego, niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366, Nr 175, poz. 1462 i Nr 267, poz. 2257, z 2006 r. Nr 94, poz. 651, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043, Nr 149, poz. 1074, Nr 158, poz. 1121, Nr 217, poz. 1588 i Nr 251, poz. 1848 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 115, poz. 791 i 793, Nr 120, poz. 818, Nr 176, poz. 1243, Nr 180, poz. 1280, Nr 191, poz. 1366 i Nr 192, poz. 1378.

egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej w systemie wieczorowym, zaocznym lub eksternistycznym, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:”;

3) w art. 87 w ust. 1:

a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) którym udzielono ochrony uzupełniającej w Rzeczypospolitej Polskiej;”;

b) w pkt 6 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) posiadający zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielone na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 7 lub pkt 14 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...) lub będący zstępnymi cudzoziemca posiadającego zgodę na pobyt tolerowany lub cudzoziemca, któremu udzielono ochrony uzupełniającej w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli uzyskali zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub będący zstępnymi cudzoziemca korzystającego z ochrony czasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli uzyskali zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”;

c) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) ubiegający się o nadanie statusu uchodźcy i ich małżonkowie, w imieniu których występowali z wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy, pod warunkiem posiadania zaświadczenia wydanego na podstawie art. 36 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”;

4) w art. 88 w ust. 3 uchyla się pkt 5.

Art. 11.

W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 i Nr 180, poz. 1280) w art. 13 w ust. 2 w pkt 1 po lit. e dodaje się lit. f w brzmieniu:

„f) ochronę uzupełniającą;”.

Art. 12.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.¹⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osoby nieposiadające obywatelstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu

¹⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 132, poz. 1110, Nr 138, poz. 1154, Nr 157, poz. 1314, Nr 164, poz. 1366, Nr 169, poz. 1411 i Nr 179, poz. 1485, z 2006 r. Nr 75, poz. 519, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 143, poz. 1030, Nr 170, poz. 1217, Nr 191, poz. 1410, Nr 227, poz. 1658 i Nr 249, poz. 1824 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 427 i 433, Nr 82, poz. 559, Nr 115, poz. 793, Nr 133, poz. 922, Nr 166, poz. 1172, Nr 171, poz. 1208, Nr 176, poz. 1243 i Nr 180, poz. 1280, Nr 115, poz. 793, Nr 133, poz. 922, Nr 166, poz. 1172, Nr 171, poz. 1208, Nr 176, poz. 1243 i Nr 180, poz. 1280.

(EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy pobytowej w celu wykonywania pracy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zgody na pobyt tolerowany, lub osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, lub ochronę uzupełniającą albo korzystają z ochrony czasowej na jej terytorium,”;

b) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) członkowie zakonów oraz alumni wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulanci, nowicjusze i junioryści zakonów i ich odpowiednicy nieposiadający obywatelstwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i niebędący osobami, o których mowa w ust. 1 pkt 3, a przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zgody na pobyt tolerowany, lub osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą albo korzystają z ochrony czasowej na jej terytorium,”;

2) w art. 66 w ust. 1 pkt 27 otrzymuje brzmienie:

„27) osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objęte indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;”.

Art. 13.

W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 80, poz. 542, Nr 120, poz. 818, Nr 176, poz. 1238 i 1240 i Nr 180, poz. 1280) w art. 43 w ust. 2 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) cudzoziemcy, którym udzielono ochrony uzupełniającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”.

Art. 14.

Do spraw wszczętych i niezakończonych stosuje się przepisy ustawy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 15.

Karta pobytu i dokumenty podróży przewidziane w Konwencji Genewskiej, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane.

Art. 16.

Do dnia 31 grudnia 2008 r. w dokumentach podróży przewidzianych w Konwencji Genewskiej wydawanych po wejściu w życie ustawy okres ważności wynosi rok.

Art. 17.

Cudzoziemcy, którym przyznano świadczenie pieniężne na podstawie art. 64 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują prawo do tych świadczeń.

Art. 18.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy decyzje w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany wydane cudzoziemcom na podstawie:
 - 1) art. 97 ust. 1 pkt 1 ustawy, o której mowa w art. 1,
 - 2) art. 97 pkt 1 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 października 2005 r.- stają się z mocy prawa decyzjami w sprawie udzielenia ochrony uzupełniającej.
2. Cudzoziemcy, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany na podstawie:
 - 1) art. 97 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1,
 - 2) art. 97 pkt 2 lub pkt 3 ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 października 2005 r.- zachowują uprawnienia nabyte na podstawie ustaw przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
3. Ograniczenie czasowe, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy uprawnień określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Art. 19.

Karty pobytu wydane przed dniem wejścia w życie ustawy cudzoziemcom, o których mowa w art. 18 ust. 1, w związku z udzieleniem zgody na pobyt tolerowany podlegają nieodpłatnie wymianie na karty pobytu wydane w związku z udzieleniem ochrony uzupełniającej, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, a w przypadku gdy termin ważności dotychczasowej karty pobytu jest dłuższy – do końca okresu ważności karty pobytu.

Art. 20.

1. Cudzoziemcom, o których mowa w art. 18, udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji na zasadach określonych w dziale II rozdziale 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.
2. Wniosek o udzielenie pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji powinien być złożony w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 21.

1. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 39 ust. 1, art. 59, art. 62 ust. 2, art. 69, art. 80, art. 81 ust. 5, art. 88 ust. 2 i art. 89 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie art. 54, art. 60, art. 81 ust. 5, art. 82 ust. 2, art. 86, art. 89o, art. 89p ust. 5, art. 89za ust. 2 i art. 89zb ust. 3 tej ustawy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Przepis wykonawczy wydany na podstawie art. 95 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 9 zachowuje moc do czasu wydania nowego przepisu wykonawczego na podstawie art. 95 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 22.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

MARSZAŁEK SEJMU

(-) Bronisław KOMOROWSKI